

Pk-yrityksen rahastosijoittamisen suunnitelma

Pyry Kivikoski

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Pk-yrityksen rahastosijoittamisen suunnitelma

Pyry Kivikoski
Tradenomi
Opinnäytetyö
09,2020

Opinnäytetyö lähti liikkeelle pk-yrityksen positiivisesta ongelmasta, jossa heille menojen jälkeen jää ylimääräistä rahaa, jolle ei löydetä yritystoimintaan liittyvää käyttöä. Yhtiön omistajat toivoivat, että ylimääräiselle rahalle löydettäisiin tuottava tapa kasvattaa yrityksen nettovarallisuutta. Tällöin omistajilla olisi mahdollisuus nostaa huojennettua osinkoa enemmän, jolloin veroseuraamuksia koituisi vastaavasti vähemmän.

Toimeksiantajan kanssa alkukartoituksessa varojen sijoittaminen rahastoihin katsottiin järkevimmäksi vaihtoehdoksi yhtiön omistajien kokonaistilanne huomioiden. Tarkoitus oli etsiä kahden eri palveluntarjoajan rahastoista sopivimmat sijoitusrahastot toimeksiantajalle ja vertailla näitä keskenään. Rahastojen valintaan vaikuttivat toimeksiantajayrityksen omistajien määrittämä sijoitushorisontti sekä heidän kykynsä sietää riskiä.

Valittujen rahastojen tuottoja, niiden sisältämiä riskejä sekä kuluja verrattiin toisiinsa ja sen pohjalta valittiin toimeksiantajalle paras vaihtoehto. Valinnan jälkeen rahastoihin sijoittamisesta tehtiin suunnitelma, jossa otettiin huomioon yrityksen omistajien tavoite nettovarallisuuden kasvattamisesta. Lisäksi suunnitelmassa edelleen huomioitiin toimeksiantajan sijoitushorisontti sekä riskinsietokyky.

Rahastojen valinta sekä itse sijoitussuunnitelma tehtiin teorian pohjalta, hyödyntäen alaan liittyvää kirjallisuutta sekä sähköisiä Internet-lähteitä. Opinnäytetyö alkoi teorian alalta listaamattoman osakeyhtiön osinkoverotuksen tarkastelulla. Sijoitusrahastoja tutkittiin yleisellä tasolla sekä hieman tarkemmin niistä mahdollisesti saatavia tuottoja sekä niiden sisältämiä riskejä ja kuluja. Erilaiset sijoitusrahastotyyppit tutkittiin myös osana teoriaa, jotta oli mahdollista valita niistä toimeksiantajalle sopivimmat vaihtoehdot. Tämän lisäksi sijoitusprosessi kokonaisuudessaan kuului osaksi teoriaa.

Tuotoksena saatiin rakennettua toimeksiantajalle koko 10 vuoden sijoitushorisontin kattava suunnitelma. Tuotos pyrkii huomioimaan tarkasti toimeksiantajayrityksen kokonaistilanteen, mutta toki lopullinen varojen sijoituspäätös jää omistajille. Suunnitelma sisältää lopussa yhden rahastotyyppin, johon tulisi sijoittaa vasta sijoitushorisontin puolesta välissä, joten siihen ei itse rahastoa valittu. Sijoitukset siihen tehtäisiin kohtuullisen pitkän ajan kuluttua ja näin on järkevämpää katsoa siihen sopiva rahasto vasta lähempänä ajan kohtana. Tähän toimeksiantaja joutuu perehtymään myöhemmin itsenäisesti tai mahdollisesti pyytämään apua joltakin kyseisen alan asiantuntijalta.

Aihetta kuvaavia asiasanoja ovat sijoitusrahastot, sijoitusrahastotyyppit, sijoitussuunnitelma ja rahastojen vertailu.

Pry Kivikoski

Fund investment plan of an SME

Year

2020

Pages

44

This thesis got underway with a positive problem that one small and medium enterprise (SME) had. After taking costs into account there was some extra money in the company's treasury and the owners did not come up with a way as to how to invest it in their business. The owners of the company wished that we would find some kind of profitable way for the extra money that would increase the net assets of the company. In that way, the owners could withdraw cheaper dividends more and, accordingly, they would have fewer taxes.

In the brief after discussions with the client, we decided that taking into account the overall situation of the company's owners, investing assets in the funds is the best alternative. The purpose was to find the most suitable funds for the client from two different service providers and after that compare these chosen funds to each other. The time for investing and the owners' risk tolerance were two very important things that had an impact on choosing the funds.

Profits, risks, and costs from the chosen funds were compared to each other and on that basis, the best alternative for the client was chosen. After that, the plan for investing the money to the funds was made, taking into consideration the objective of increasing the company's net assets. Furthermore, the plan took into account the time for investing and the financial risk tolerance of the owners.

Choosing the funds and the investment plan was made based on a theory utilizing literature related to this area and Internet-sources. The theory of this thesis started with studying the taxation of dividends of an unlisted limited company. Investment funds were studied on a general level and more closely profits, risks, and costs of the funds. In order to find the best alternatives of the funds for the client, the theory base included different types of investment funds and moreover the whole investment process was part of the theory.

Output was the investment plan for the client, which covers their whole 10-year investment horizon. The output tries to take account of the whole situation of the client but, of course, everyone makes final investment decisions by themselves. At the end of the plan, there is one type of fund to which there is no chosen fund, because investing for that should be done not until halfway between the investment horizon. That is because the investment for that fund is after a long time period, so, it is more sensible to look at the best option for that fund later. The client should study this later by themselves or possibly ask for help from an expert in that field.

Descriptive keywords of the subject are investment funds, types of investment funds, investment plan, and comparison of funds.

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Tavoitteet	6
1.2	Toteutustapa.....	7
2	Osinkojen verotus listaamattomassa osakeyhtiössä	7
2.1	Nettovarallisuus	9
2.2	Pääomatulovero	9
2.3	Ansiotulovero	9
3	Sijoitusrahasto	12
3.1	Tuotot.....	13
3.2	Riskit	14
3.3	Rahastojen kulut	15
4	Rahastotyytit	17
4.1	Osakerahastot	18
4.2	Korkorahastot.....	18
4.3	Yhdistelmärahastot	19
4.4	Indeksirahastot	19
4.5	Pörssinoteeratut ETF-rahastot	20
5	Sijoitusprosessi	22
5.1	Yrityksen kassasuunnittelu.....	23
5.2	Riskinsietokyvyn tunnistaminen	24
5.3	Hajauttaminen.....	25
5.4	Sijoitusten kirjaaminen- ja verotus yrityksessä.....	26
5.5	Salkun tasapainotus.....	27
6	Perustelut rahastojen valintaan.....	28
7	Nordean ja Nordnetin valitut rahastot	29
7.1	Pitkän koron rahastojen vertailu.....	30
7.2	Osakkeisiin sijoittavien rahastojen vertailu	33
8	Sijoitussuunnitelma	36
9	Pohdintaa.....	39
	Lähteet.....	42
	Kuviot	44
	Taulukot	44

1 Johdanto

Uudellamaalla toimiva pk-yritys on toiminut alallaan pitkään ja sen tuottama kassavirta on reilusti positiivisen puolella. Yrityksellä ei ole lainkaan pitkäaikaista velkaa ja sen omistajat eivät löydä lyhyellä aikavälillä minkäänlaisia investointeja yritystoimintaansa. Yrityksen osingonjakopolitiikkana on ollut jakaa yrityksestä osinkoina vuosittain se määrä, joka omistajien kulloisenkin tilanteen mukaan on ollut tarpeellista. Yhtiön liikevaihto ja liikevoitto ovat pysyneet useamman vuoden hyvin tasaisina ja tulevaisuudessa niissä ei myöskään oleteta tapahtuvan suuria muutoksia kumpaankaan suuntaan perustuen toimialan defensiivisyyteen.

Yhtiön tulevaisuuden tavoitteena on säilyttää sen vapaa kassavirta tasaisena ja maksaa osinkoja vuosittain osingonjakopolitiikkansa mukaan. Verotuksellisesta näkökulmasta yrityksen omistajat toivovat tietenkin, että yhtiön nettovarallisuus olisi suurempi, jotta huojennettua osinkoa saisi nostettua enemmän. Omistajat ovat tyytyväisiä nykyiseen liiketoimintaansa, eikä heillä ole halua lähteä laajentamaan tai kasvattamaan toimintaansa enempää. Keskustelujen pohjalta yrityksen omistajat näkevät parhaaksi vaihtoehdoksi nettovarallisuuden kasvattamiseen sijoittamisen muualle kuin omaan yritystoimintaansa.

Yrityksen omistajilla ei ole halua eikä aikaa perehtyä syvällisemmin sijoittamisen maailmaan, joten yhtiön varojen sijoittamisesta tulee tehdä heille mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Omistajat kokevat, että he eivät ole kovimpia riskinottajia, mutta toisaalta eivät ihan kaikista varovaisimpiakaan vaan jotain näiden kahden väliltä. Näistä syistä esimerkiksi suorat sijoitukset osakkeisiin katsottiin liian riskipitoisiksi sekä asuntosijoittaminen turhan vaivalloiseksi. Jäljelle jäi rahastosijoittaminen, josta on mahdollista tehdä hyvinkin automatisoitua. Lisäksi se antaa mahdollisuuden laajaan hajautukseen, jolloin omistajien riskinotto-kyky pystytään huomioimaan hyvin. Sijoitushorisontin pituudeksi toimeksiantajayrityksen omistajat kertovat noin 10 vuoden periodin.

1.1 Tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on luoda teoriaan pohjautuen toimeksiantajalle suunnitelma yrityksen nettovarallisuuden kasvattamiseen pitkällä aikavälillä rahastosijoittamisen avulla. Tarkoitus on vertailla kahden eri palveluntarjoajan rahastoja ja valita niistä paras ratkaisu toimeksiantajayritykselle. Palveluntarjoajat, joiden rahastoja tässä opinnäytetyössä vertaillaan, ovat Nordea, jonka asiakas toimeksiantajayritys tällä hetkellä jo on, sekä Nordnet, jolla on Pohjoismaiden kattavin valikoima erilaisia sijoitustuotteita. Opinnäytetyö alkaa osakeyhtiön osinkojen verotuksen tutkimisella. Tämä antaa pohjaa sille, miksi yrityksen nettovarallisuuden suuruudella on merkitystä osinkoja maksettaessa. Teoriaosuudessa tutkitaan lisäksi yleisesti sijoitusrahastojen toimintaa sekä sitä, minkälaisia tuottoja niistä olisi mahdollista

saavuttaa ja, millaisia riskejä sijoitustoiminta ylipäättään sisältää. Erilaisia sijoitusrahasto-tyyppejä tarkastellaan, jotta toimeksiantajan tilanne huomioiden pystytään löytämään heille sopivimmat vaihtoehdot. Myös itse sijoitusprosessi tutkitaan yrityksen näkökulmasta perusteellisesti, jolloin on mahdollista laatia opinnäytetyön tavoitteen mukainen suunnitelma yrityksen rahastosijoittamiseen.

1.2 Toteutustapa

Opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena. Pyrkimyksenä toiminnallisessa opinnäytetyössä on ohjeistaa, opastaa, järjeistää ja järjestää käytännön toimintaa (Saastamoinen, Vähä, Ypyä, Alahuhta & Päätaalo 2018). Toimeksiantajayrityksen pankkitilillä makaa jonkin verran niin sanottua laiskaa rahaa, jolle ei ole keksitty järkevää käyttöä. Opinnäytetyössäni se on tarkoitus ohjata rahastosijoittamisen suunnitelman avulla tuottamaan toimeksiantajayritykselle lisää varallisuutta pitkällä aikavälillä. Laadullista tutkimusta käytetään selvitetessä toimeksiantajayrityksen riskinottohalua ja tuottovaatimusta. Laadullisen tutkimuksen aineistoa kerätään havainnoinnilla, haastatteluilla, kyselyillä sekä dokumenteilla. Haastattelussa idea on yksinkertainen, haastattelija esittää kysymyksiä haastateltavalle koskien tutkimusongelmaa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 83-84.)

Tarkoitukseni opinnäytetyössäni on hyödyntää teoriaosuudessa alan kirjallisuutta sekä sähköisiä Internet-lähteitä. Teorian pohjalta sekä valittujen rahastojen vertailun avulla pystyn luomaan toimeksiantajayritykselle suunnitelman heidän yhtiönsä nettovarallisuuden kasvattamiseen rahastosijoittamisen avulla. Eettisestä näkökulmasta opinnäytetyössä huolehditaan siitä, että toimeksiantajayrityksen tunnistamattomuus säilyy. Tutkijana pyrin kehittämään itseäni koko prosessin ajan, jotta tuloksista saadaan mahdollisimman hyviä ja käytettäviä toimeksiantajalle.

2 Osinkojen verotus listaamattomassa osakeyhtiössä

Osinko, joka jaetaan listaamattomasta osakeyhtiöstä, jakautuu luonnollisen henkilön tuloverotuksessa pääomatuloon ja ansiotuloon. Tämän lisäksi osa osingosta jää kokonaan veropaaksi. Osakkeen matemaattinen arvo on perusteena jaottelulle. Sen arvo saadaan, kun osakeyhtiön varoista miinustetaan sen velat, ja tästä saatu nettovarallisuus jaetaan osakeyhtiön osakkeiden lukumäärällä. (Vilkkumaa 2014, 134.) Henkilön, joka saa osinkoa sellaisesta osakeyhtiöstä, joka ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena, osinkojen verotus käsitellään seuraavasti:

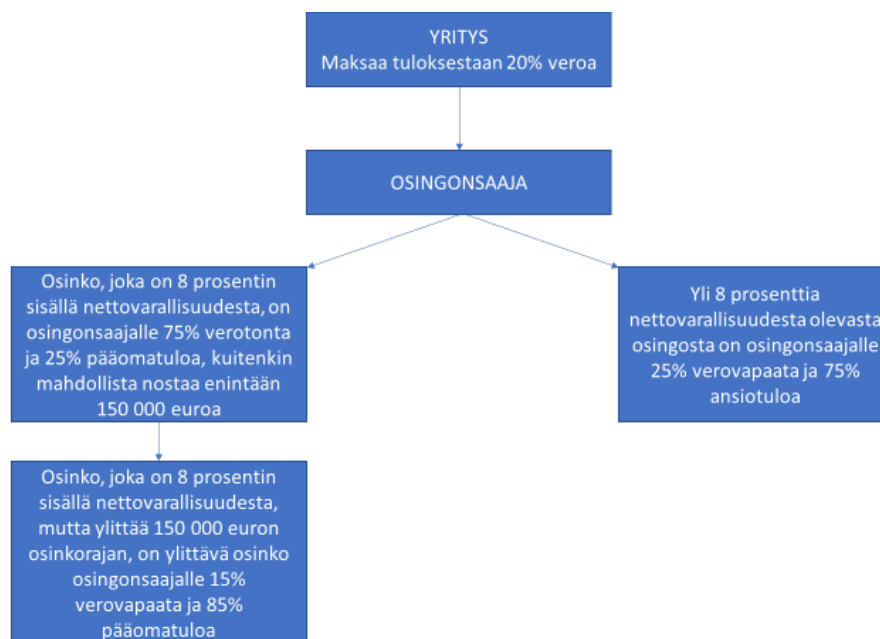
- 75 prosenttia osingoista on verovapaata tuloa ja 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa määrään saakka, joka vastaa kahdeksan prosentin vuotuista tuottoa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettuna (Tuloverolaki 30.12.1992/1535, 2 luku 33b §).

kuitenkin

- Mikäli kohdassa 1 mainittujen osinkojen määrä ylittää 150 000 euroa, on sen ylittävistä osingoista 15 prosenttia verovapaata tuloa ja 85 prosenttia pääomatuloa (Tuloverolaki 30.12.1992/1535, 2 luku 33b §). Hyvä on kuitenkin huomioida, että saatujen osinkojen 150 000 euron raja on henkilökohtainen, eikä yhtiökohtainen. Eli käytännössä kevennetyn 150 000 euron verran osinkoa voivat saada kaikki yhtiökumppanit, mikäli vain osakeyhtiön, joka osinkoa jakaa, nettovarallisuus siihen riittää. (Vilkku-maa 2014, 129).

kuitenkin

- Mikäli osakeyhtiö jakaa osinkoa, jonka määrä ylittää kahdeksan prosentin vuotuisen tuoton osakkeiden matemaattisesta arvosta, joka kohdassa 1 mainittiin, verotetaan ylittävältä osalta 75 prosenttia ansiotulona ja 25 prosenttia ylittävältä osalta on verovapaata tuloa (Tuloverolaki 30.12.1992/1535, 2 luku 33b §). Alla oleva kuvio 1 havainnollistaa vielä listaamattomasta yrityksestä saatujen osinkojen verotuksen kuvion muodossa.

Kuvio 1: Osinkojen verotus havainnollistavan kuvion muodossa.

2.1 Nettovarallisuus

Osakeyhtiön kaikki varat ja kaikki velat otetaan huomioon nettovarallisuutta laskettaessa. Osakeyhtiön verovuoden nettovarallisuus sekä myös matemaattinen arvo määräytyvät verovuotta edeltävän tilinpäätöksen lukujen perusteella. (Vilkkumaa 2014, 134.)

Osakeyhtiön varoja ovat vaihto-, käyttö-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä muu omaisuus. Myös pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa, otetaan mukaan nettovarallisuutta laskettaessa. Osakeyhtiön varojen määrä saadaan yrityksen tilinpäätöstiedoista, joita pystytään hyödyntämään, mikäli ne eivät poikkea tuloverotuksen mukaisista arvoista. Jos kirjanpitoarvojen ja tuloverotusarvojen välillä on eroa, tulee erot ottaa huomioon. (Vilkkumaa 2014, 134-135.)

Nettovarallisuuslaskennassa velkana pidetään osakeyhtiön taseen vieraaseen pääomaan merkittyä erää. Jos pääomalaina on taloudelliselta luonteeltaan vierasta pääomaa, pidetään sitä myös velkana nettovarallisuutta laskettaessa. Pääsääntöisesti velat arvostetaan niiden nimelisarvoon. (Vilkkumaa 2014, 135.)

2.2 Pääomatulovero

Veronalaista pääomatuloa on omaisuuden tuotto, omaisuuden myynnistä saatu voitto sekä muu sellainen tulo, jonka voidaan katsoa kerryttäneen varallisuutta. Pääomatuloksi katsotaan muun muassa korkotulo, osinkotulo tietyin osin, vuokratulo, maa-aineksista saadut tulot sekä henkivakuutuksen tuotto. Verovelvollinen saa vähentää pääomatuloista niiden säilyttämisestä ja hankkimisesta aiheutuneet menot. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535, 2 luku 32§, 3 luku 54§). Alla olevassa taulukossa 1 on esitetty, mitkä ovat pääomatulon veroprosentit vuonna 2020.

30 000 euroon asti	30%
30 000 euroa ylittävästä osasta	34%

Taulukko 1: Pääomatulon veroprosentit vuonna 2020 (Vero.fi).

2.3 Ansiotulovero

Ansiotuloksi lasketaan muun muassa henkilön palkkatulo, eläketulo sekä muut veronalaiset etuudet, kuten sairaus-, työttömyys- ja vanhempainpäivärahat. Verotettava ansiotulo määrätään bruttotulon sekä siitä tehtävien vähennysten perusteella erikseen kunnallis- ja

valtionverotuksessa. Verotettavan tulon sekä siihen kohdistettavien veroluonteisten maksujen ja veroprosenttien perusteella määräytyvät jokaisen henkilön maksettavat verot. Ansiotuloista maksetaan valtionverotuksessa verotettavan tulon perusteella valtion progressiivista tuloveroa. (Valtiovarainministeriö.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
18 100-27 200	8,00	6,00
27 200-44 800	554,00	17,25
44 800-78 500	3 590,00	21,25
78 500-	10 751,25	31,25

Taulukko 2: Valtion tuloveroasteikko 2020 (Vero.fi).

Yllä olevassa taulukossa 2 on osoitettu veron määrän määräytyminen valtion progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Ansiotuloista maksetaan lisäksi kunnallisveroa kunnallisveroprosentin mukaan, jonka kukin kunta erikseen määrää vuosittain. Vuonna 2020 17,0-23,5 prosenttia oli kunnallisveroprosentin vaihteluväli. Kansaneläkelaitokselle maksetaan sairausvakuutusmaksua, joka koostuu sairausvakuutuksen päivärahamaksusta sekä -sairaanhoitomaksusta. Vuonna 2020 sairaanhoitomaksu on 0,68 prosenttia työtulosta ja muusta tulosta, kuten eläke- ja etuustulosta, 1,65 prosenttia. Päivärahamaksu on tänä vuonna 1,18 prosenttia veronalaisesta työtulosta. Yrittäjiltä peritään 1,33 prosentin maksu työtulosta, jos heillä on yrittäjän eläkevakuutus eli YEL-vakuutus. Lisäksi ansiotulosta maksetaan kirkollisveroa, jos verovelvollinen on evankelisluterilaisen tai ortodoksisen seurakunnan jäsen. Kirkollisveroprosentin määrää kukin seurakunta vuosittain erikseen ja sen vaihteluväli on vuonna 2020 1,00-2,20 prosenttiyksikköä. (Valtiovarainministeriö.) Alla on laskettu esimerkki osinkojen verotuksesta. Kaikki esimerkin luvut ovat keksittyjä.

X Oy:llä osakkeita	100 kpl
Henkilö A omistaa yhtiön osakkeita	100 kpl
Henkilö A:n ansiotuloveroprosentti	45 %
X Oy:n nettovarallisuus	700 000
Yhtiö päättää jakaa osinkoa	100 000

Taulukko 3: Osinkojen verotus -esimerkin lukuja.

Yhden osakkeen matemaattinen arvo =

nettovarallisuus jaettuna osakkeiden lukumäärällä =
 $700\,000 / 100 = 7\,000$

Täten henkilö A:n osakkeiden matemaattinen arvo =

yhden osakkeen matemaattinen arvo kertaa henkilö A:n osakkeiden lukumäärä =

$7\,000 * 100 = 700\,000$

Huojennetun osingon määrä =

Henkilö A:n omistamien osakkeiden matemaattinen arvo kertaa 0,08 =

$700\,000 * 0,08 = 56\,000$, tästä 75 % on verotonta ja 25 % prosenttia verotetaan pääomatuloveron mukaan, eli

$56\,000 * 0,25 = 14\,000$, josta veroa 30 %, koska pääomatuloa vähemmän kuin 30 000, eli

$14\,000 * 0,30 = 4\,200$

Lisäksi 8 prosentin yli menevä osa osakkeiden matemaattisesta arvosta jakautuu 75 prosenttisesti ansiotuloksi ja 25 prosenttisesti verovapaaksi, eli

$100\,000 - 56\,000 = 44\,000$, josta

$44\,000 * 0,75 = 33\,000$, josta veroa ansiotuloveroprosentin mukaan

$33\,000 * 0,45 = 14\,850$

Yhteensä siis henkilö A maksaa veroa saamistaan osingoista $4\,200 + 14\,850 = \underline{\underline{19\,050}}$

3 Sijoitusrahasto

Sijoitusrahastolla tarkoitetaan sijoitussalkkua, joka voi koostua osakkeista, korkoinstrumenteista tai muista arvopapereista, jonka omistavat siihen sijoittaneet yritykset, muut yhteisöt sekä yksityiset henkilöt. Täten voidaan sanoa, että sijoitusrahasto on useiden sijoittajien muodostama kollektiivi, joka tarjoaa omistajilleen mahdollisuuden hyödyntää ison sijoittajan asiantuntemusta sekä kustannustehokkuutta. (Kauppila, Puttonen & Repo 2020, 37.) Sijoitusrahasto sijoittaa kohdesijoituksiin saaden niistä tuottoa arvonnousun, osingon tai koron muodossa. Pääsääntöisesti korko ja osinko lisätään rahaston pääomaan, jolloin ne kasvattavat automaattisesti rahasto-osuuden arvoa. Näitä rahasto-osuuksia kutsutaan kasvuosuuksiksi. Tuotto-osuudelliset rahastot maksavat rahasto-osuuksien omistajille tuottoa yleensä kerran vuodessa, joka vähennetään rahasto-osuuden arvosta. (Elo & Saarhelo 2018, 54.)

Toimintaperiaate sijoitusrahastolla on yksinkertainen. Siinä säästäjien varoja kasataan yhteen ja sijoitukset hajautetaan ja näin omistukset yhteenlaskettuna muodostavat rahaston. Hajautamista säätelee laki, joka edellyttää, että sijoitusrahaston varoista ei voi olla enempää kuin 10 prosenttia kiinni saman liikkeeseenlaskijan, kuten yksittäisen yrityksen, arvopapereissa. Rahasto sisältää vielä keskenään yhtä suuret laskennalliset rahasto-osuudet, jotka tuottavat rahastossa olevaan omaisuuteen yhtäläiset oikeudet. Rahastoyhtiö vastaa rahaston hallinnoinnista ja sijoituspäätöksistä. Lukua rahaston omistuksista ja arvoista pitää sijoittajien puolesta erillinen säilytisyhteisö, joka on riippumaton rahastoyhtiöstä. (Kauppila ym. 2020, 37-38, 63.)

Finanssivalvonta on taho, joka lainsäädännön mukaan valvoo Suomeen rekisteröityjä rahastoja sekä säilytisyhteisöjä. Sijoitusrahaston tulee Finanssivalvonnan kautta vahvistaa sääntönsä ja niistä tulee ilmetä muun muassa rahaston tyyppi sekä sen sijoituspolitiikka, joka tarkoittaa rahaston strategialinjausta. Se kertoo esimerkiksi sijoittaako rahasto osake- vai korkomarkkinoille vai kenties molemmille. (Kauppila ym. 2020, 38.)

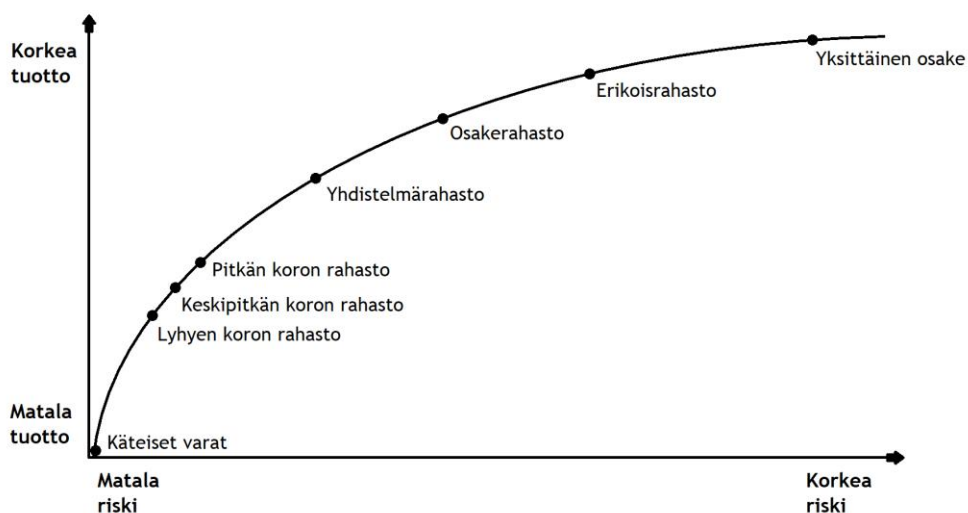
Rahastoesitteestä sijoittaja saa sääntöjen lisäksi tietoa rahaston salkunhoitajista, palkkioista sekä rahaston historiallisesta kehityksestä (Kauppila ym. 2020, 38). Rahastoyhtiön tekemästä julkisesta markkinointimateriaalista, eli rahastoesitteestä, ilmenee myös yksittäisen sijoitusrahaston profiili sekä sijoitusfilosofia. Käytännössä kuitenkin sijoitusrahastojen vertailu keskenään on hyvin vaikeaa, sillä lähtökohtaisesti ei ole olemassa minkään näköistä valmista informaatiolähdettä siitä, millaisella riskitasolla kunkin rahaston tuotto on saatu aikaan. Vertailu on syytä myös suorittaa nimenomaan eri rahastojen saavuttamista nettotuotoista kaikkien kustannusten jälkeen. (Oksaharju 2013, 80-81.)

Tracking error -mittarilla voidaan mitata eri rahastojen onnistumista. Mittarin luku kertoo rahaston ja vertailusalkun tai -indeksin tuottoeron keskihajonnan. Mitä pienempi tracking error on, sitä pienempi on ollut rahaston poikkeama vertailuindeksin tuotosta. Mittari antaa rahaston menestyksestä paljon paremman kuvan kuin vain pelkät tuottoluvut. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2019, 335.)

3.1 Tuotot

Perusajatuksena sijoittamisessa on, että mitä enemmän riskiä, sitä paremmat myös tuotto-odotukset ovat. Voidaankin sanoa, että ainoastaan hyväksymällä korkeamman riskin voi saada parempaa tuottoa. Yleensä, kun aikaväli on riittävän pitkä, tuotto- ja riskiodotukset keskimäärin realisoituvat. (Kauppila ym. 2020, 115.) Pitkäaikaisen ja hyvin hajautetun osakkeisiin sijoittavan rahaston vuosittaisen tuoton olettamana voidaan käyttää 7-10 prosenttia. Historian saatossa korkosijoitusten tuotto vuositasolla on ollut noin 4-5 prosenttiyksikköä matalampi kuin osakesijoitusten. (Kallunki ym. 2019, 76-77.)

Rahastosijoittamisen tuotonlaskennassa keskeisiä käsitteitä ovat arvonmuutokset ja kulunut aika. Tuotto määritellään sijoituksen arvon muutoksella, joka lasketaan ja ilmoitetaan tyypillisesti prosentuaalisena. Tuotonlaskentamielessä rahastoyhtiön veloittamat hallinnointi- ja säilytyspalkkiot huomioidaan automaattisesti rahasto-osuuden arvonmuutoksessa. Rahastojen tuotot ilmoitetaan nimellistuottoina, joka tarkoittaa sitä, että siitä ei ole vähennetty rahan arvon heikkenemistä eli inflaatiota. (Kauppila ym. 116-121.) Alla olevassa kuviossa 2 on havainnollistettu tuoton ja riskin suhdetta eri sijoituskohteiden välillä.

Kuvio 2: Eri sijoituskohteiden tuoton ja riskin suhde (Kauppila ym. 2020, 40).

Sijoitusten tuotoista puhuttaessa on hyvä selventää korkoa korolle -efekti. Tiedemies Albert Einstein nimitti maailman kahdeksanneksi ihmeeksi korkoa korolle -periaatetta. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että pitkäaikainen sijoitus kasvaa alkuperäisen pääoman lisäksi korkoa myös edellisten vuosien koroille. Näin ollen edellisen tai edellisten vuosien koron kasvattaessa pääomaa, on jokaisen vuoden korko edellistä suurempi. Toki tälle edellytyksenä on, että korot sijoitetaan uudelleen eikä niitä makseta ulos. Pitkän ajan kuluessa korot koroille kasvattavat pääomaa huomasti. (Elo ym. 2018, 39.)

3.2 Riskit

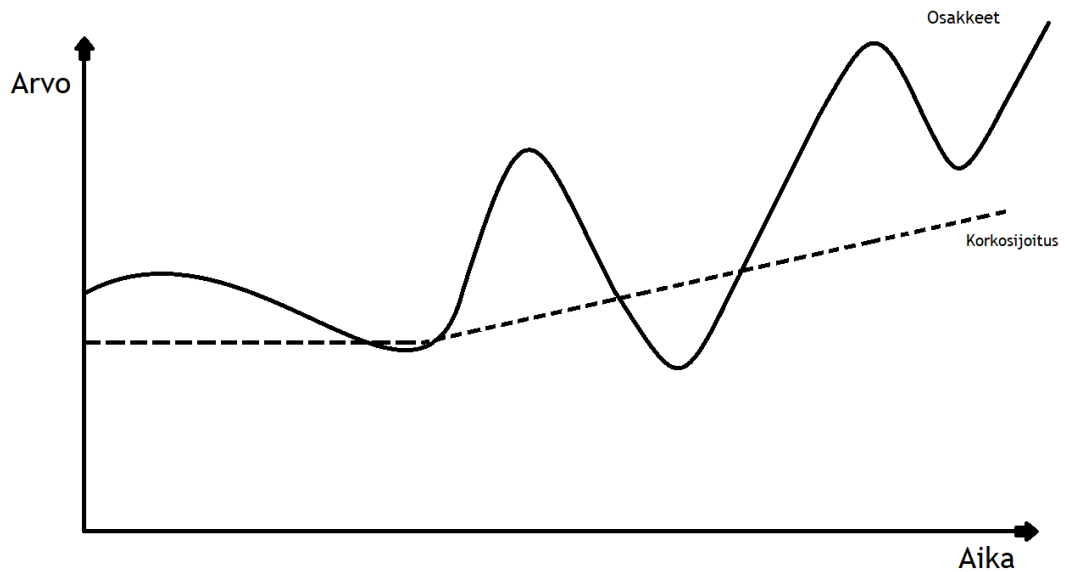
Sijoitusten tuotto-odotukseen liittyy aina myös riski, jota voidaan yksinkertaisimmillaan mitata tuoton kokonaisvaihtelulla. Tätä tuoton kokonaisvaihtelua voidaan mitata niin kutsutulla keskihajonnalla. Se kuvaa sitä, kuinka paljon tietyn aikavälin tuotto on poikennut pitkän aikavälin keskiarvostaan keskimäärin. Sijoittajan kannalta sijoitusten arvonvaihtelut ovat ongelmallisia silloin, kun on jokin ennalta määritetty ajankohta, jolloin sijoitukset täytyisi realisoida. Tämä johtuu siitä, että yleisessä maailman talouden tilanteessa voi olla meneillään huonompi jakso, jolloin esimerkiksi osakkeiden arvot ovat poikkeuksellisen alhaalla. (Kallunki ym. 2019, 17-19).

Sijoituskohte	Tuotto (%)	Keskihajonta (%)
S&P 500 -osakeindeksi	11,4	19,6
Valtion obligaatiot	5,1	7,7
Rahamarkkinasijoitukset	3,4	3,0

Taulukko 4: Yhdysvaltojen rahoitusmarkkinoilla olevien eri sijoituskohteiden vuosituotto sekä tuoton keskihajonta vuosina 1926-2000 (Kallunki ym. 2019, 20).

Yllä olevassa taulukossa 4 on esitetty eri sijoituskohteiden vuosituotto ja tuoton keskihajonta Yhdysvaltojen rahoitusmarkkinoilla hyvin pitkällä aikavälillä. Taulukosta havaitaan, että osakkeiden tuotto on muihin sijoituksiin nähden ollut huomattavasti suurempi, mutta vastaavasti myös keskihajonta, eli riski, on ollut myös selkeästi korkeampi. Alla oleva kuvio 3 havainnollistaa vielä osake- ja korkosijoitusten arvon vaihtelua pitkällä aikavälillä. Se kertoo, että pitkällä aikavälillä osakkeiden arvo kehittyi korkosijoituksia huomattavasti korkeammaksi, mutta

vastaavasti arvon heilunta korkosijoituksiin nähden on merkittävästi suurempaa.

Kuvio 3: Osakkeiden ja korkosijoitusten arvon kehitys pitkällä aikavälillä (Kauppila ym. 2020, 116).

Sijoittajan tekemät sijoitukset sisältävät systemaattista- ja epäsystemaattista riskiä. Systemaattinen riski tarkoittaa markkinariskiä, joka aiheutuu ylipäättään arvopaperimarkkinoille mukaan lähtemisestä. (Oksaharju 2013, 28.) Markkinariski sisältää osakkeiden hintariskin, korkoriskin, valuuttariskin sekä hyödykkeiden hintariskin. Osakkeiden hintariski muodostuu kaupattavasta omaisuudesta, jolle on ostajan sekä myyjän markkinat. Tällöin riskiksi tulkitaan markkinoiden epävarmuus tai hermostuneisuus. Korkoriski viittaa joukkovelkakirjan tai jonkin muun velkakirjan hintaan vaikuttavasta korkomuutoksen vaikutuksesta. Valuuttariski tarkoittaa riskiä, jota aiheutuu omaisuuseriin vaikuttavasta valuuttakurssimuutoksesta. Sitä syntyy, kun kahta eri valuuttaa käytetään ostossa ja myynnissä. Hyödykkeiden hintariskillä tarkoitetaan raaka-aineriskiä, jota syntyy raaka-aineiden, joita markkinoilla kaupataan, hinnanmuutoksista. Sijoittaja kantaa markkinariskiä aina mukanaan, jolloin sitä ei ole mahdollisuutta kokonaan hajauttaa pois. (pankkiasiat.fi).

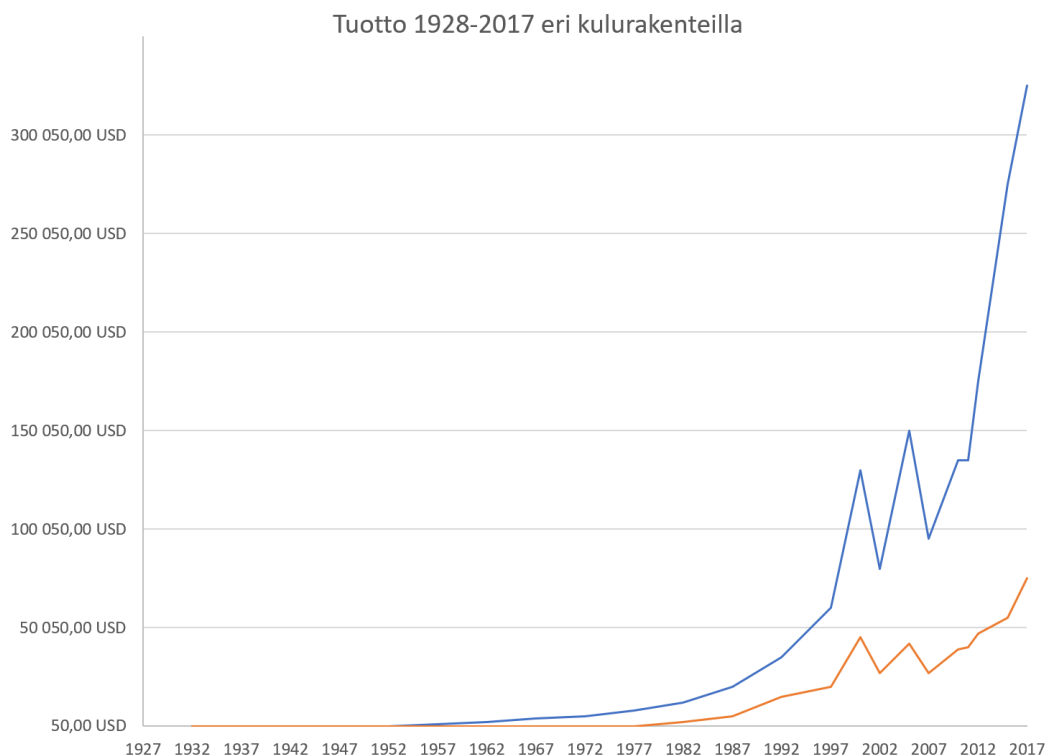
Epäsystemaattinen riski on yksittäisten sijoituskohteiden yhtiökohtaista riskiä, joka voidaan hajauttaa pois lisäämällä sijoitussalkkuun erilaisia sijoituskohteita monipuolisesti. Käytännössä epäsystemaattinen riski voi liittyä esimerkiksi yrityksen tuotelanseerauksen epäonnistumiseen tai jonkin yhtiön tehtaalla syttyvään tulipaloon. (Oksaharju 2013, 29.)

3.3 Rahastojen kulut

Rahastoyhtiön liikevaihto, joka käytännössä tarkoittaa rahastojen kuluja, muodostuu sijoitusrahastojen hallinnointi-, merkintä- ja lunastuspalkkioista sekä mahdollisista

tuottosidonnaisista palkkioista (Kauppila ym. 2020, 65). Päivittäin rahaston arvosta vähennetään automaattisesti hallinnointipalkkio (Elo ym. 2018, 53). Maksimipalkkiot määritellään kunkin rahaston omissa säännöissä, mutta kulloinkin voimassa olevat palkkiot löydetään sijoitusrahaston omasta rahastoesitteestä. Sijoitusrahastojen palkkioissa on suuria eroja rahastojen, rahastotyyppien ja rahastoyhtiöiden välillä. (Kauppila ym. 2020, 65-66.) Korkorahastojen palkkiot ovat pääsääntöisesti pienempiä kuin osakerahastoissa. 0,1-1,5 prosentin välille asetuvat yleensä korkorahastojen hallinnointipalkkiot. Osakerahastojen, jotka ovat aktiivisesti hallinnoituja, palkkiot ovat rahastojen varoista noin 1,0-2,5 prosenttia. Sijoitusrahastot, jotka harjoittavat passiivista sijoitusstrategiaa, pääsevät hallinnointipalkkioissa selvästi alemmas, pääsääntöisesti 0,1-0,5 prosentin välille. (Kallunki ym. 2019, 297.)

Alla oleva kuvio 4 näyttää, kuinka iso merkitys kulujen suuruudella on tuotossa hyvin pitkän aikavälin sijoituksissa. Kuvio kertoo Yhdysvaltalaisen S&P 500 indeksin tuoton eri kulurakenteilla. Alkupääoma on ollut molemmissa sijoituksissa 50 dollaria. Sininen käyrä osoittaa sijoituksen tuoton passiivisessa indeksirahastossa, jossa kulut ovat olleet 0,25 prosenttia pääomasta. Punainen käyrä taas kertoo aktiivisen sijoitussalkun, joka sijoittaa S&P 500 indeksin osakkeisiin, tuoton sen kulujen ollessa kaksi prosenttia pääomasta. Kuva havainnollistaa samalla korkoa korolle -efektin voimaa, kun kyseessä on hyvin pitkän aikavälin sijoitus.

Kuvio 4: Tuoton vaihtelu eri kulurakenteilla (Elo ym. 2018, 40).

Pelkkä hallinnointipalkkion vertailu rahastojen välillä ei ole välttämättä käyttökelpoinen työkalu varsinkaan, jos vertailtava rahasto sijoittaa toisiin rahastoihin. Eurooppalaisten

rahastojen tuleekin vertailun helpottamiseksi laskea ja julkaista kuluyhdistelmää, eli TER-lukua, joka tulee englanninkielisistä sanoista Total Expense Ratio. Suomalaisittain se kulkee juoksevat kulut -nimellä ja siihen lasketaan mukaan toteutuneet säilytys- ja hallinnointipalkkiot sekä sijoituskohteina olevien rahastojen palkkiot rahastoihin sijoittavien rahastojen osalta. (Kauppila ym. 2020, 67.)

Perinteisille suomalaisille sijoitusrahastoille, jotka eivät peri tuottosidonnaisia palkkioita tai sijoita toisiin rahastoihin, käytännössä juoksevat kulut ovat sama kuin hallinnointipalkkio. Vastaavat eurooppalaiset rahastot voivat veloittaa myös laki-, viranomais- tai tilintarkastusku-luja, mutta nekin kulut näkyvät TER-luvussa. Yleistynyt kulurakenne on tuottosidonnainen palkkio, jota ei tyypillisesti kotimaisittain lasketa juokseviin kuluihin mukaan. Eurooppalaisit-tainkin tuottosidonnaista palkkiota ei sisällytetä TER-lukuun, ellei sitä erikseen mainita. (Kauppila ym. 2020, 69.)

4 Rahastotyypit

Sijoitusrahastoja, yhtä lailla kuin muitakin sijoituskohteita, pystytään luokittelemaan monella eri tavalla. Yleisin tapa tehdä luokittelu on rahaston sijoituskohteiden mukaan korko-, osake- ja yhdistelmärahastoihin. Rahaston sijoituskohteiden luonteesta riippumattomilla tavoilla voi-daan myös luokitella rahastoja. Esimerkiksi indeksirahastot ovat sellaisia, joissa harkintaval-taa ei ole lainkaan salkunhoitajalla. Pörssinoteeratut ETF-rahastot ovat puolestaan 2000-luvun suurin rahastoilmiö. (Kauppila ym. 2020, 73-74.) Lisäksi löytyy joukko muitakin rahastotyypp-pejä, jotka kuitenkin on rajattu tämän opinnäytetyön ulkopuolelle.

Sijoitusrahastot voidaan karkeasti luokitella myös aktiivisen- ja passiivisen salkunhoidon ra-hastoihin. Keskeisin tavoite aktiivisen salkunhoidon rahastoilla on yleisindeksin päihittäminen. Mikäli rahasto ei tavoitteeseen kykene, ei sijoittajan ole järkevää pitää varojaan kyseisessä rahastossa. Perustelu tälle on se, että useimmiten aktiivinen salkunhoito on kuluiltaan huo-mattavasti kalliimpaa kuin sijoitusten hallinnointi passiivisesti. Aktiivisesti hoidetuissa sijoi-tusrahastoissa kulut syövät sijoittajan tuottoa sekä huonoina että hyvinä vuosina. Käytännössä siis aktiivisesti hoidetun rahaston pitäisi pystyä voittamaan yleisindeksi kulujen jälkeen, jotta lisäarvoa salkunhoidosta syntyisi, ja sijoittajan kannattaisi siitä maksaa. (Oksaharju 2013, 51.)

Passiivisesti hoidetut rahastot rakennetaan seuraamaan koostumukseltaan jotakin tiettyä ver-tailuindeksiä, eikä salkunhoitaja näin ollen ota kantaa yhtiöiden tai ajoituksen suhteen. Jos vertailuindeksiin tulee esimerkiksi yhtiövaihdoksen osalta muutos, mukailee passiivinen indek-sirahasto sitä myymällä vertailuindeksistä poistuvan yhtiön ja ostamalla sen jälkeen tilalle in-deksiin tulevan yrityksen osakkeita. Yleisesti ottaen passiivisesti hoidettu rahasto on kustan-nuksiltaan huomattavasti edullisempi vaihtoehto kuin aktiivisesti hoidettu rahasto.

Mukailemalla vertailuindeksiään passiivisesti hoidetun rahaston tuotto seuraa tarkasti vertailuindeksinsä tuottoa. Passiivisesti hoidetut indeksirahastotkin sisältävät kuitenkin hallinnointi- ja kaupankäyntikuluja, joten nettotuotto ei kykene seuraamaan vertailuindeksiään aivan täsmällisesti. Passiivisiin rahastoihin varojaan sijoittava sijoittaja tekee siis tietoisin valinnan siitä, että hän ei pyri yleisindeksiä parempaan tuottoon. (Oksaharju 2013, 52-53.)

4.1 Osakerahastot

Osakerahastot sijoittavat nimensä mukaisesti varansa pääasiassa osakkeisiin. Sijoituskohteiden maantieteellisen sijainnin-, yhtiön koon- tai yhtiöiden toimialan perusteella voidaan jaotella osakerahastoja. Maantieteelliselle alueelle sijoituksensa kohdistavat sijoitusrahastot sijoittavat varansa jollekin tietylle alueelle, kuten esimerkiksi kotimaahan, Eurooppaan, Yhdysvaltoihin tai niin kutsutuille kehittyville markkinoille. Toimialan perusteella sijoituksensa kohdistava rahasto keskittyy yhden toimialan, kuten tietotekniikka- alan- tai lääketeollisuuden osakkeisiin. Osakerahastot voidaan jakaa myös esimerkiksi pien- ja suuryhtiöiden osakkeisiin sijoitaviin rahastoihin. Jokaisen rahaston omasta rahastoesitteestä käy ilmi sijoituskohteiden tarkat valintaperiaatteet. (Kauppila ym. 2020, 74-75.)

Osakerahastot pyrkivät päihittämään säännöissään määritellyn vertailuindeksin, joka peilaa rahaston toiminta-ajatusta. Vertailuindeksillä tarkoitetaan tuottoindeksiä, johon rahastossa olevien yhtiöiden osingot on laskennallisesti huomioitu, sillä oletuksella, että ne on uudelleen sijoitettu. Vertailun kannalta tämä on tärkeää, sillä sijoitusrahasto luonnollisesti saa yritysten osakkeenomistajille maksamat osingot. Muutoin vertailuindeksin voittaminen salkunhoitajalle olisi turhan helppoa. (Kauppila ym. 2020, 75.)

4.2 Korkorahastot

Korkorahastot sijoittavat erityyppisiin korkoinstrumentteihin, kuten talletuksiin sekä lyhyt- tai pitkäaikaisiin yritysten ja julkisyhteisöjen lainoihin. Näitä yritysten tai julkisyhteisöjen lainoja kutsutaan myös nimillä joukkovelkakirjalaina, obligaatio tai bondi. Olennaisin ominaisuus korkosijoituksille on etukäteen sovittu lainan takaisinmaksu korkoineen. Yleisesti ottaen korkosijoitukset ovat tuotto-odotuksiltaan ja -mahdollisuuksiltaan osakesijoituksia selvästi rajallisia, mutta toisaalta myös vähäriskisempiä. Korkorahastoihin sijoitettaessa tulee huomioida, että korkojen nousu näkyy korkosijoituksessa arvon laskuna, eikä nousuna, jota voisi äkiseltään kuvitella. (Kauppila ym. 2020, 76,126.)

Rahamarkkinarahastot ovat kaikkein vähäriskisin lyhimpien korkosijoitusten luokka. Tuottovoitteena näillä on pääoman säilyttäminen markkinoiden mukaisella lyhyimpien talletusten korolla lisätynä. Käytännössä 2010-luvun loppupuolella korko on ollut miinusmerkkinen. (Kauppila ym. 2020. 76-77.)

Alle vuoden mittaisiin sijoituksiin sijoittavat rahastot luokitellaan lyhyen koron rahastoiksi. Tuottotavoitteet näillä rahastoilla ovat yleensä asuntolainoista tuttujen Euribor-korkojen tuottoja. Tämän luokan alta löytyvät myös muihin kuin euromääräisiin valuuttoihin sijoittavia lyhyen koron rahastoja vähäisen kotimaisen tarjonnan vuoksi. Sijoittajan on kuitenkin hyvä muistaa, että riskiprofiili on näillä sijoitusrahastoilla euromääräisiä lyhyen koron rahastoja suurempi. Euromääräisten sijoitusten sisällä riskisempiä ovat ne rahastot, jotka käyttävät riskillisempiä yrityslainoja. (Kauppila ym. 2020, 77.)

Pitkän koron rahastot ovat yli vuoden pituisia valtion, kuntien, liittovaltion osavaltioiden tai yritysten liikkeelle laskemia lainoja. Yleensä valtiot lainaavat kotivaluutassaan, joten valuuttakurssien heilahtelu on riskimielessä keskeisin ero maailma- ja euroalue-luokkien rahastoilla. Perinteisesti valtionlainoja on pidetty yrityslainoja riskittömämpinä, mutta nykyään tilanne ei ole enää niin yksiselitteinen. Luottamus useiden maiden velanhoitokykyyn ei ole aukoton, mutta toisaalta esimerkiksi Saksan kaltainen vakavarainen valtio on saanut lainaa jopa negatiivisella korolla. Täten eri valtioiden riskillisyyden takia erot tuotto-odotuksissa ovat myös varsin suuria. Yrityslainojen liikkeellelaskijoina toimivat nimensä mukaisesti yritykset. Luotto-luokitus on keskeinen käsite yritysten moninaisuuden vuoksi. Käytännössä luokittaja antaa ar-
vion yrityksen maksukyvyistä. Kattavimmin luokituksia ylläpitävät Standard & Poors, Moody's ja Fitch. Investment Grade -ryhmään kuuluvat korkeimmin luokitellut yritykset, kun taas riskillisempien yritysten ryhmät kulkevat nimellä High Yield. (Kauppila ym. 2020, 77-79.)

4.3 Yhdistelmärahastot

Sekä osakkeisiin että korkoa tuottaviin kohteisiin sijoittavia rahastoja kutsutaan yhdistelmärahastoiksi. Yhdistelmärahastoissa markkinatilanteen mukaan voidaan vaihtaa sijoitusten painopistettä. Osake- ja korkosijoitusten välinen painotus onkin keskeisin tekijä yhdistelmärahastojen tuotto-odotukselle. Näiden sijoitusrahastojen tuottotavoite määritellään tyypillisesti prosenttiosuuksina kyseisen rahaston sijoituspolitiikkaan sopivista osake- ja korkoindekseistä. Tarjolla on myös yhdistelmärahastoja, jotka on sidottu tiettyyn tavoitevuoteen. Näissä myös lähtökohtaisesti sijoitusten painopiste muuttuu aina lähestyttäessä tavoitevuotta. Käytännössä se tarkoittaa, että aluksi rahaston painopiste on osakkeissa ja pikkuhiljaa tavoitevuoden lähestyessä se siirtyy korkopainotteisemmaksi. Tavoitevuoden jälkeen yleensä rahasto on kokonaan korkorahasto. (Kauppila ym. 2020, 81-82.)

4.4 Indeksirahastot

Passiivisesti hallintoitua sijoitusrahastoa kutsutaan indeksirahastoksi. Tavoitteena indeksirahastoilla on saavuttaa seuraamansa indeksin tuotto niin pienillä kuluilla kuin mahdollista. Indeksirahastojen kehitys lähti aikoinaan liikkeelle siitä, kun huomattiin, että keskimääräinen aktiivisesti hoidettu rahasto ei kykene voittamaan vertailuindeksiään. Tutkimusten mukaan aktiivinen rahasto nimittäin häviää keskimäärin hallinnointikulujensa verran

vertailuindeksilleen. Indeksirahastojen avulla sijoittaja pystyy rakentamaan vaivattomasti salkkuunsa laajan maailmanlaajuisen hajautuksen. Nykyään indeksejä on tarjolla valtava määrä eri toimialoilta sekä eri puolilta maailmaa. (Elo ym. 2018, 57-58.) Alla olevassa taulukossa 5 on esillä muutama esimerkki erilaisista osakeindekseistä ja niiden sisällöistä.

OMX Helsinki 25	Kaksikymmentäviisi vaihdetuinta Helsingin pörssin osaketta
Eurostoxx 50	Viisikymmentä vaihdetuinta Euroalueen osaketta
S&P 500	Viisisataa suurinta New Yorkin pörssiin ja Nasdaqiin listattua yritystä
MSCI World	Noin 1 700 suurta ja keskisuurta yritystä 23 länsimaassa
MSCI Emerging Markets	Noin 850 suurta ja keskisuurta yritystä 24 kehittyvässä maassa

Taulukko 5: Esimerkkejä erilaisista osakeindekseistä (Elo ym. 2018, 57).

Sijoitus indeksirahastoon tapahtuu samalla tavalla kuin normaaliin sijoitusrahastoon, eli sijoittaja merkitsee rahaston osuuksia, joiden arvo määräytyy edellisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan. Pitkäaikaisiksi sijoituksiksi indeksirahastot ovat erinomaisia, sillä rahaston sijoituksilla on laaja hajautus, ja ne myös päivittyvät ajan myötä. Indeksirahastojen hallinnointikulu- jen kohtuullisuuden ansiosta sijoittaja kykenee saavuttamaan lähes vertailuindeksin tuoton. (Elo ym. 2018, 58.)

4.5 Pörssinoteeratut ETF-rahastot

Pörssinoteeratut ETF-rahastot poikkeavat perinteisistä rahastoista sillä, että niiden arvo-osuuksilla voidaan käydä osuuden omistajien kesken kauppaa pörssissä (Kaartinen & Pomell 2012, 13). Tällöin sijoittajan halutessa realisoida ETF-rahasto-osuudet, muodostuu hinta kysynnän ja tarjonnan mukaan pörssin aukioloaikana. Perinteisissä rahastoissa taas lunastusarvo määräytyy toimeksiantopäivän päätösarvon mukaan. Tämä on ETF-rahastoilla selkeä etu niille sijoittajille, jotka haluavat käydä aktiivista kauppaa rahastoilla. (Madhavan 2016, 13.)

ETF-rahastot ovat suurimmaksi osaksi passiivisesti hoidettuja, jolloin ne pyrkivät seuraamaan mahdollisimman tarkasti vertailuindeksinsä tuotto- ja riskiprofiilia. Pientä tuottoeroa

kuitenkin syntyy, vaikka rahasto koittaa seurata indeksiä. Tämä johtuu kaupankäyntikuluista, hallinnointipalkkioista, osinkojen maksun ajoituksesta, lähdeveroista ja osakelainauksesta. ETF-rahastojen kautta on mahdollista sijoittaa osakemarkkinoille, korkoinstrumentteihin sekä erilasiin hyödykkeisiin, kuten kultaan. (Kaartinen ym. 2012, 13-16.)

ETF- ja perinteisten rahastojen edut ja heikkoudet		
	ETF-rahasto	Perinteinen rahasto
Edut	+Matalat kustannukset +Hajautus +Pieni pääoman tarve +Jatkuva hinnoittelu	+Erittäin pieni pääoman tarve +Hajautus +Selkeä rakenne
Heikkoudet	-Rakenteet vaihtelevat -Verotehokkuus vaihtelee rakenteen mukaan	-Kustannukset -Ei jatkuvaa hinnoittelua

Taulukko 6: ETF- ja perinteisen rahaston edut ja heikkoudet (Kaartinen ym. 2012, 16).

Yllä olevassa taulukossa 6 on havainnollistettu ETF- sekä perinteisten rahastojen hyödyt ja haitat. ETF-tuotteilla on jatkuva markkinahinta listauksen ansiosta. Perinteisten rahastojen toteutunut hinta taas määräytyy toimeksiantopäivän päätöshinnan mukaan. Suurin osa ETF-rahastoista ei tavoittele aktiivista tuottoa, jolloin päästään perinteisiä rahastoja huomattavasti alhaisempiin kuluihin. ETF-rahastojen ostamisen ja myymisen kustannukset syntyvät arvopaperivälittäjän palkkiosta, jolloin on hyvä huomioida, että pienillä toimeksiannoilla kaupankäyntikulut nousevat suhteellisen suuriksi. Hajautushyöty saadaan sekä ETF- että perinteisillä rahastoilla, joka pienentää riskiä ja vähentää työmäärää, joka yhtiökohtaiseen analyysiin kohdistuisi. (Kaartinen ym. 2012, 14-15.)

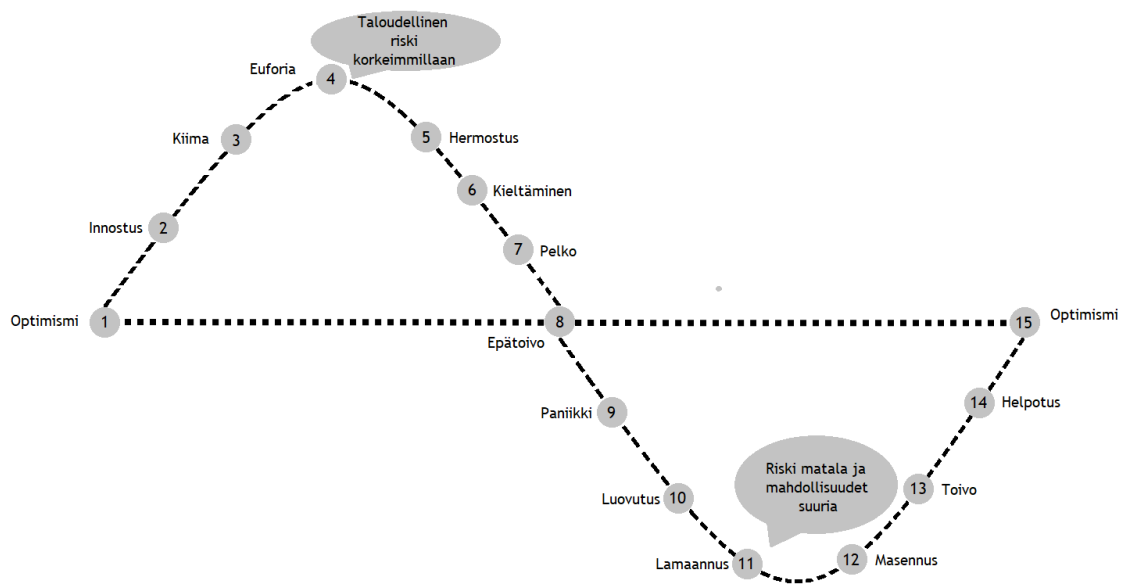
ETF-rahastojen rakenne muodostetaan pääosin kahdella tavalla, joko fyysisesti tai synteettisesti. Suoraan vertailuindeksinsä arvopapereita ostava ETF on fyysisesti rakennettu. Synteettinen ETF puolestaan on johdannaispohjainen, joka sijoittaa varansa vakuuskoriin, jonka tuoton se Swap-sopimuksen avulla muuttaa kohdeindeksinsä tuotoksi. Swap-sopimuksella tarkoitetaan kahden eri tuoton lähteen välistä tuotonvaihtosopimusta. Läpinäkyvyys on fyysisten ETF-

rahastojen etuna, sillä ne omistavat suoraan arvopapereita, jotka vastaavat vertailuindeksin sisältöä. Tällöin ne toimivat käytännössä kuten suurin osa perinteisistä rahastoista. Toisaalta fyysiset ETF-rahastot ovat vastaavia synteettisiä kalliimpia toteuttaa. Synteettiset ETF-rahastot sen sijaan saavat etuja verojen optimoinnilla osinkojen irtoamisen yhteydessä. Lisäksi etuja tulee kaupankäynnin vähyydestä, sillä indeksin seuraamiseksi rahaston ei tarvitse käydä kauppaa. Synteettiset ETF-rahastot ovat kuitenkin fyysisiä rahastoja riskisempiä vastapuoliriskin vuoksi. (Kaartinen ym. 2012, 32-37.) Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei vastaa maksuvelvoitteistaan. Arvopaperimarkkinoilla sitä syntyy useimmiten silloin, kun maksuvelvoite on esimerkiksi johdannaissovimuksen myyjällä. (pankkiasiat.fi.)

5 Sijoitusprosessi

Jotta sijoitustoiminnassa onnistuisi, kannattaa laatia suunnitelma. Sen avulla pyritään välttämään isoimmat virheet. Sijoitustoiminnan kivijalka on se, että oma talous on vakaalla pohjalla. Tämän jälkeen voidaan miettiä, kuinka paljon kokonaisvarallisuudesta pidetään turvassa ja miten paljon altistetaan riskille. Sijoittamiselle tulee olla myös jokin tavoite. Se voi olla esimerkiksi säästäminen uuteen autoon tai etelänlomaan, taloudellisen turvan tavoittelu tai muutaman vuoden aikaisemmin eläkkeelle jääminen. Käytännössä tavoite voi olla mitä tahansa, kunhan vain jokin tavoite löytyy, muutoin sijoittaminen helposti vain jää. (Sjögren & Hikipää 2014, 54, 59-60.)

Sijoitettaessa varoja on hyvä muistaa jättää omalle taloudelle puskuri, jotta saa pidettyä selustan turvattuna. Sivuun on hyvä laittaa 2-6 kuukauden menoja vastaava summa, jolloin jää aikaa reagoida, jos omassa taloudessa tapahtuu jotain yllättävää. Yleisestä markkinatilanteesta on hyvä ottaa jonkin verran selvää ennen sijoittamista. Sijoittajan on hyvä myös katsoa suuntaa, johon markkinat ovat kehittymässä. Yksi hyvä tapa, selvitetessä yleisen markkinan tilaa, on tutkia sitä sijoittajien tunnetilojen kautta. Alla olevassa kuviossa 5 on havainnollistettu markkinatilanteen kehitystä sijoittajien tunnetiloihin pohjautuen. (Sjögren ym. 2014, 44, 50, 151-152.)

Kuvio 5: Markkinatilanteen kehitys eri tunnetiloilla katsasteltuna (Sjögren ym. 2014, 152).

Sijoitusprosessissa on hyvä miettiä myös diversifointia eli hajauttamista. Tällä tarkoitetaan sijoittamista yhden sijoituskohteen sijasta useisiin erilaisiin sijoituskohteisiin, jolloin riski pienenee. Sijoittaja voi valita portfolioonsa, eli sijoitussalkkuunsa, erilaisia sijoitusluokkia, kuten osakkeita, korkoinstrumentteja ja vaikkapa kiinteistöjä. Myös maantieteellisesti kannattaa hajauttaa, jolloin sijoittaja ei ole pelkästään riippuvainen kotimaan markkinoiden heilahtelusta. (Kauppila ym. 2020, 133.) Sjögren & Hikipää (2014, 60) suosittelevat myös, että sellaiseen tuotteeseen ei tulisi missään nimessä sijoittaa, mitä ei ymmärrä.

5.1 Yrityksen kassasuunnittelu

Yrityksen rahavirrat voidaan selvittää kassavirta-analyysin perusteella. Se kuvaa rahaprosessia, jossa esitetään rahan tuleminen ja niiden käyttäminen. Kassavirta näyttää maksuperusteisesti yhtiön maksuvalmiuden ja kassatilanteen juuri nyt sekä lähitulevaisuudessa. (Siikavuo 2016, 111.) Siikavuo (2016, 111) vertaa yrityksen johtamista pelkästään tuloslaskelman ja taseen avulla ajamiseen autolla, jonka tulevaa reittiä katsotaan vain takaikkunan läpi. Tämä vertaus perustuu siihen, että tuloslaskelman ja taseen tunnuslukujen tarkastelu kuvaa jomennytttä aikaa, sillä niiden tunnusluvut ovat piirteiltään staattisia. Kassavirta-analyysin lukuja ei pysty kaunistelemaan arvostamalla asioita eri tavalla, sillä raha on mittayksikkönä absoluuttinen, sitä joko on tai ei ole. Tuloslaskelmaa ja tasetta taas on mahdollista tarpeen tullen hieman kaunistella. (Siikavuo 2016, 111.) Kinnunen (2017) kertoo artikkelissaan ”Kassan merkitys liiketoiminnassa”, että nyrkkisääntönä yrityksen sopivalle kassan puskurille voidaan pitää yhtiön parin kuukauden menoja vastaava summa. Tällöin yritys ei joudu vaikeuksiin, ainakaan heti, myyntisaamisten suoritusten myöhästyessä tai yllättävien pakollisten hankintojen vuoksi.

Kassa alussa
+Juokseva kassavirta
-Investointien kassavirta
+/-Rahoituksen kassavirta
Loppukassa

Taulukko 7: Kassavirtalaskelman perusrakenne (Mäkinen 2014, 44).

Yllä olevassa taulukossa 7 on esitetty kassavirtalaskelman perusrakenne, joka lopulta on hyvinkin yksinkertainen. Kyseinen rakenne sisältää siis kassan alussa ja lopussa. Näiden väliin jäävät tulot ja menot jaetaan kolmeen kassavirtaan, joita ovat juokseva-, investointien- sekä rahoituksen kassavirta. Yrityksen päivittäisestä toiminnasta asiakkailta saatavat kassatulot sekä ostetuista tavaroista ja palveluista toimittajille maksettavat kassamenot sisältyvät juoksevaan kassavirtaan. Juokseva kassavirta on poikkeustilanteita lukuun ottamatta positiivinen, sillä yrityksen kassavirran terveenä pysymisen edellytys on, että kassatulot ovat -menoja suuremmat. Pitkävaikutteisista hankinnoista aiheutuvat kassamenot sekä niiden myynneistä tulevat kassatulot muodostavat investointien kassavirran. Yleensä yritys tekee pitkävaikutteisia ostoja enemmän kuin niiden myyntejä, jolloin investointien kassavirta on pääsääntöisesti negatiivinen. Rahoituksen kassavirta tarkoittaa esimerkiksi pankkilainan ottamista, jolloin kyseessä on rahoituksen kassatulo. Rahoituksen kassameno taas syntyy, kun lainaa maksetaan takaisin. Rahoituksen kassavirralla on mahdollista hetkellisesti tasapainottaa loppukassa positiiviseksi, jos juokseva- ja investointien kassavirta ovat olleet negatiivisia. (Mäkinen 2014, 44-45.)

5.2 Riskinsietokyvyn tunnistaminen

Ennen sijoituspäätöstä tulee tunnistaa, millaisen riskin sijoittaja on elämäntilanteeseensa ja varallisuuteensa nähden valmis ottamaan. Riskinsietokykyä voi selvittää esimerkiksi miettimällä, kuinka paljon sijoittaja voi varallisuudestaan menettää ilman, että päivittäiset yöunet tai varojen käyttö vaarantuu. Riskinsietokykyä voidaan arvioida myös hyödyn muutoksella suhteessa sijoitusvarallisuuden kasvuun. Hyöty tässä tapauksessa kuvaa onnistuneista sijoituspäätöksistä saatua mielihyvää. Hyöty muodostuu sijoituksen odotettavissa olevasta tuotosta sekä riskistä eli tappioiden mahdollisuudesta. Näin ollen sijoittajan ei tule pyrkiä pelkästään mahdollisimman suureen tuottoon tai -pieneen tappioon, vaan tulisi etsiä näiden yhdistelmää, joka tuo sijoittajalle mahdollisimman suuren hyödyn. (Kallunki ym. 2019, 21-23.)

Sijoittajan elämäntilanteen tarkastelu sekä sijoitushorisontti kuuluvat osaksi sijoittajan riskin-sietokyvyn tunnistamista. Sijoitushorisontilla tarkoitetaan aikaa, jonka sijoittajan sijoitettu varallisuus voi olla sidottuna valittuun sijoituskohteeseen. Esimerkiksi osakesijoituksissa sijoitushorisontti on erittäin olennainen, sillä osakesijoitusten arvo voi laskea huomattavastikin alle alkuperäisen sijoitetun summan lyhyellä periodilla. Sijoitushorisontin pituutta voi arvioida esimerkiksi sillä, että kuinka pitkään sijoittaja voi odottaa ilman sijoitusten pakkorealisointia, jos niiden arvot laskevat merkittävästi. Vastausta siihen voi etsiä sijoittajan elämäntilanteesta. Esimerkiksi, jos sijoittaja suunnittelee vaihtavansa suurempaan asuntoon seuraavan kahden vuoden aikana, ei osakkeisiin kannata sijoittaa suurinta osaa varoistaan. Sen sijaan, jos näköpiirissä ei ole suuria menoeriä ja ylimääräisiä varoja jää päivittäisten menojen jälkeen pitkäaikaiseen säästämiseen, on sijoittaminen osakkeisiin hyvä vaihtoehto. (Kallunki ym. 2019, 25-26.) Erola (2012, 147) kertoo nyrkkisäännöksi prosentuaaliselle osakepainolle 100 miinus sijoittajan ikä.

5.3 Hajauttaminen

Sijoitustoiminta on sekä hyökkäämistä että puolustamista. Käytännössä sijoittajan varallisuus olisi hyvä hajauttaa eri omaisuuslajien, yhtiöiden liiketoiminta-alueiden, maantieteellisten alueiden sekä sijoitusten toteuttamisen ajankohtien perusteella. Suunnitelmallinen riskinotto-politiikka sekä tappioiden välttäminen leimaavat menestyksestä pitkän aikavälin salkunhoitoa. Rahoitusteoriasta perustelunsa saava puolustus nojaa hajauttamisen ajattomiin periaatteisiin. Nykymuotoisen rahoitusteorian voidaan katsoa käynnistyneen Harry Markowitzin artikkelista vuodelta 1952. Tämän teorian mukaan optimaalisen hajautuksen avulla voidaan kohentaa sijoitussalkun tuottoa riskiä lisäämättä - tai vaihtoehtoisesti madaltaa riskiprofiilia salkussa tuotosta tinkimättä. Hajauttamisen lähtökohta, jossa sijoittaja pyrkii tavoittelemaan sijoituksilleen mahdollisimman alhaisella riskitasolla mahdollisimman korkeaa tuottoa, on siis varsin yksinkertainen. (Oksaharju 2013, 21,72.)

Sijoitusvarallisuuden hajauttamisen tarkastelu on syytä aloittaa allokaation käsitteestä, joka tarkoittaa säästöjen jakamista eri omaisuusluokkiin. Sijoittajan allokaatiopäätös kertoo, miten sijoittaja jakaa sijoitusvarallisuuden osakkeiden, joissa on korkea riskitaso, korkoinstrumenttien, joissa on matala riskitaso, sekä mahdollisen muun varallisuuden välillä. Tärkeää on huomata allokaation osalta, että pitkän aikavälin tuotto-odotuksen määrittää hyvin pitkälle osakepainon suuruus sijoitussalkussa. Pitkän aikavälin tuotto-odotus ja riskitaso muodostuu sitä suuremmaksi, mitä enemmän salkussa on osakkeita. Vastaavasti korkojen kasvava osuus sijoitussalkussa laskee riskitasoa sekä tuotto-odotusta. (Oksaharju 2013, 72.) Alla olevassa taulukossa 8 osoitetaan, mihin kaikkiin omaisuusluokkiin sijoittajan on mahdollista hajauttaa sijoituksiaan.

- Suorat osakesijoitukset, sisältäen koti- ja ulkomaiset yhtiöt
- Sijoitusrahastot, sisältäen osake-, korko-, yhdistelmä- sekä pörssinoteeratut ETF-rahastot
- Velkakirjat, sisältäen yritys- ja valtionlainat
- Kiinteä omaisuus, sisältäen asunnot, kiinteistöt ja metsä
- Pörssin ulkopuoliset omistukset, sisältäen listaamattomat yhtiöt
- Raaka-aineet, jalometallit, valuutat
- Johdannaiset ja optiot
- Käteinen

Taulukko 8: Instrumentit hajauttamiseen omaisuuslajien välillä (Oksaharju 2013, 73).

Elo ja Saarhelo (2018, 132) kertovat kirjassaan ”Osakesijoittajan maailmanvalloitus”, että sijoitusten ajoittaminen on erittäin vaikeaa. Teorian mukaan sijoituksia pitäisi ostaa halvalla ja myydä kalliilla, mutta käytännössä kuitenkin luotettavasti parhaimmat myyntihetket pystytään tunnistamaan vain menneisyydestä. Sijoittajan olisi järkevää hajauttaa sijoitukset ajallisesti sen sijaan, että niitä pyrkisi ajoittamaan. Kuukausittain tasasumman säästävän sijoittajan sijoitukset osuvat erilaisille arvostustasoille ja tällöin keskimääräinen ostohinta on kohtuullinen. Ajallisesti hajauttava sijoittaja ei pääse sijoittamaan kaikkea pääomaansa halvimpaan mahdolliseen hintaan, mutta toisaalta välttää ostamisen pelkästään pörssin ollessa kuplassa. (Elo ym. 2018, 132-133.)

Maantieteellisen hajautuksen lähtökohta on yksinkertainen, sillä mitä enemmän sijoituksia on hajautettu kansainvälisesti, sitä vähemmän sijoitussalkku on altis paikallisille kriiseille. Rahoitusmarkkinakriisin äityminen globaaliksi on sen sijaan käytännössä hyvin vaikeaa hajauttaa kokonaan pois. (Oksaharju 2013, 165.) Tällaiseksi globaaliksi kriisiksi voidaan katsoa keväällä 2020 alkanut koronapandemia. Ehdottomasti yksinkertaisin tapa hajauttaa salkkua Suomen ulkopuolelle on ostaa osuuksia ulkomaille sijoittavista indeksi- tai indeksiosuusrahastoista. Rahastoyhtiöt tarjoavat laajalle maantieteelliselle alueelle sijoittavia osake- ja korkorahastoja, jotka on tarkoitettu salkun ytimen rakennusaineiksi vahvasti hajautetussa sijoitussalkussa. Valuuttariskin vuoksi korkosijoituksissa kannattanee kuitenkin harkita euroalueelle sijoitettavaa korkorahastoa. (Elo ym. 2018, 143-144.)

5.4 Sijoitusten kirjaaminen- ja verotus yrityksessä

Tavallisimmin sijoitusrahasto-osuudet hankittaneen yrityksissä vaihto-omaisuudeksi tai tilapäisesti likvidejä varoja sijoitettaessa rahoitusomaisuudeksi. Ne on mahdollista kirjata myös pysyviin vastaaviin luettaviksi sijoituksiksi. (Tikka, Nykky, Virtanen, Heiniö & Linnanvirta 2014, 79.) Hirn (2007) kertoo artikkelissaan ”Sijoitusrahastosijoitukset kirjapidossa”, että ensisijaisesti sijoitusten kirjanpitokäsittelyyn vaikuttaa se, mihin tarkoitukseen sijoitus on tehty.

Tyypillisesti sijoitusrahastosijoituksia käytetään kassanhallintaan, jolloin sijoitukset ovat lyhytaikaisia. Taseessa lyhytaikaiset sijoitukset esitetään vaihtuvissa vastaavissa. Yrityksen tilapäisesti sijoitetut likvidit varat merkitään rahoitusomaisuuteen. Myös silloin, kun yrityksen sijoitustoiminta ei ole sen varsinaista liiketoimintaa, merkitään sijoitukset rahoitusomaisuuteen. Aktiivista arvopaperikauppaa harjoittavan kirjanpitovelvollisen sijoitukset kirjataan pääsääntöisesti vaihto-omaisuudeksi. Arvopaperit kirjataan pysyviin vastaaviin, mikäli sijoitukset on hankittu pitkäaikaiseksi, pysyväksi sijoitukseksi. (Hirn 2007)

Suomessa kirjanpitolainsäädäntö perustuu hankintamenoperiaatteeseen. Tällöin taseeseen tulevat sijoitusrahasto-osuudet kirjataan niiden merkintäkurssiin. Rahasto-osuuksien kulut, joita hankinnan yhteydessä syntyy, ovat hankinnasta aiheutuneita menoja, jolloin ne aktivoidaan sijoituksen hankintamenoon. Sijoitusrahasto-osuuksien juoksevaan kirjanpitoon kuuluvat osuuksien merkintöjen lisäksi niiden myynnit sekä voitonjako. Myyntivoitto tai -tappio realisoituu sijoitusrahasto-osuuksien myynnin yhteydessä. Se lasketaan saadusta myyntihinnasta miinustamalla sijoituksen hankintameno. Tuloslaskelmaan myyntituloksen esittäminen kohdistuu sen perusteella, missä tase-erässä sijoitus on ollut. Rahoitusomaisuuden myynnistä aiheutunut myyntivoitto esitetään rahoitustuotoissa ja mahdollinen myyntitappio rahoituskuluissa. Samoin pysyviin vastaaviin kirjatut sijoitukset tulevat tuloslaskelmaan myyntivoiton yhteydessä rahoitustuottoihin ja myyntitappion osalta rahoituskuluihin. Mikäli arvopaperit kirjataan vaihto-omaisuuteen, luetaan myyntituotot ja voitonjako tuloslaskelmassa liikevaihtoon. (Hirn 2007).

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, joten sen saamaa tuloa verotetaan osakeyhtiön tulona. Vuonna 2020 osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20. (Vero.fi.) Vuodesta 2020 lähtien osakeyhtiöllä on vain kaksi tulonlähdeä, jotka ovat elinkeinotoiminnan- ja maatalouden tulonlähde. Näiden tulolähteiden tappioita ei voi vähentää keskenään. Sen sijaan vuodesta 2020 eteenpäin aiemmin muun toiminnan tulonlähteeseen kuuluneet tulot ovat nyt elinkeinotoiminnan alla. Tämä tarkoittaa myös sitä, että mahdollisten tappioiden vähennysoikeus laajenee, sillä aiemmin näitä ei ole saanut vähentää keskenään. (Fasoulas, Manninen & Niiranen 2019, 314.)

Osakeyhtiön tulee maksaa varainsiirtoveroa sekä listatun että listaamattoman yhtiön osakkeista. Lisäksi varainsiirtoveroa menee asunto-osakeyhtiön osakkeista sekä kiinteistöjen siirrostä. Sen sijaan varainsiirtoveron alaista eivät ole sijoitusrahasto-osuuksien tai rahavarojen siirto. (Fasoulas 2019, 314.)

5.5 Salkun tasapainotus

Erola (2012, 167) kertoo kirjassaan ”Paras sijoitus: itsepuolustusopas sijoittajille”, että kerran vuodessa olisi syytä tehdä sijoitussalkun tasapainotus. Tämä on tärkeää siksi, että mennyt vuosi on saattanut olla reippaan kurssinousun tai -laskun aikaa, jolloin allokaatio, eli jako eri

omaisuuslajien välillä, on saattanut muuttua. Tällöin jako eri omaisuuslajien välillä on varmasti erilainen kuin sijoittajan riskinsietokyvyn mukainen tavoite oli, jonka takia tavoitteen mukainen jako on syytä palauttaa. (Erola 2012, 167.)

Tasapainottaminen on mahdollista tehdä joko ostamalla tai myymällä sijoitusta, joka on joutunut väärään painoon. Parempi on kuitenkin ostaa alipainoon joutuneita sijoituksia, sillä myymisestä koituu aina veroseuraamuksia. Tällöin sijoittaja tulee myös ostaneeksi automaattisesti sijoitusta, joka on viime aikoina halventunut. Se taas tarkoittaa sitä, että sijoittaja tulee nostaneeksi jokaisen sijoitetun uuden euron tuotto-odotusta, sillä ennen pitkää alisuoriutuneet sijoitukset tuottavat taas tavanomaisen tuottonsa. (Erola 2012, 167.)

6 Perustelut rahastojen valintaan

Rahastoja lähdettiin valitsemaan toimeksiantajan tavoitteiden, riskinsietokyvyn sekä sijoitushorisontin perusteella. Lisäksi tärkeänä kriteerinä oli vaivattomuus, eli rahastojen tulee olla sellaisia, että toimeksiantaja pystyy vaivattomasti tekemään sijoituksia niihin ja halutessaan myös helposti seuraamaan niiden kehitystä. Toimeksiantajayrityksen tavoitteena on kasvattaa yhtiön nettovarallisuutta pitkällä aikavälillä, jotta huojennettua osinkoa olisi mahdollista nostaa aiempaa enemmän. Sijoitushorisontin pituus on noin 10 vuotta, mutta toki yritystoiminnassa sekä yksityiselämässäkin muutoksia voi tulla, johon on hyvä myös varautua. Toimeksiantajayrityksen omistajat arvioivat kestävänsä riskiä kohtuudella.

Passiivisesti hoidetut rahastot ovat aktiivisesti hoidettuja rahastoja parempi vaihtoehto toimeksiantajalle. Perustelu tälle on se, että aktiivisesti hoidetut rahastot häviävät tutkimusten mukaan keskimäärin hallinnointikulujensa verran vertailuindeksilleen. Sama tilanne on myös passiivisesti hoidetuilla rahastoilla, mutta niiden kulut ovat huomattavasti matalammat kuin aktiivisesti hoidetuilla rahastoilla. Näin ollen passiivisesti hoidetuissa rahastoissa tuottoeroa vertailuindeksiin syntyy vähemmän, joka on tietenkin hyvä asia. Lisäksi aktiivisesti hoidetut rahastot joutuvat ottamaan enemmän riskiä yrittäessään päihittää vertailuindeksin. Tämä on myös asia, joka puoltaa passiivisesti hoidettuja rahastoja toimeksiantajalle. Käytännössä siis indeksirahastot ja pörssinoteeratut ETF-rahastot ovat näitä passiivisesti hoidettuja rahastoja, joita toimeksiantajalle erityisesti osakkeisiin varansa sijoittavista rahastoista etsitään.

Toimeksiantajalla ei ole tarvetta saada rahastoista vuotuista tuottoa, vaan tavoitteena heillä on pitkän aikavälin nettovarallisuuden kasvu. Tämän takia valittujen sijoitusrahastojen tulee olla kasvuosuudellisia, jolloin rahaston mahdollisesti saamat korko- ja osinkotuotot lisätään automaattisesti kasvattamaan rahaston arvoa. Tätä kautta korkoa korolle -efekti pääsee tekemään töitä tehokkaammin. Lisäksi pitkän aikavälin rahaston arvon kasvu on suurempi

kasvuosuudellisissa rahastoissa kuin tuotto-osuudellisissa rahastoissa, joissa tuottoa maksetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa, mutta samalla rahaston arvo laskee maksetun tuoton verran.

Toimeksiantajan kokonaistilanne ei puolla sijoitusten tekemistä pelkästään osakkeisiin sijoitaviin rahastoihin, joissa tuotto-odotus on muita sijoituskohteita suurempi, mutta vastaavasti myös riski on isompi. Näin ollen hajautusta omaisuuslajien välillä lähdetään tekemään jo rahastojen valinnan yhteydessä. Osa sijoituksista laitetaan osakkeisiin sijoittavaan passiivisesti hoidettuun rahastoon, mutta rinnalle otetaan myös korkoihin sijoituksensa kohdistava rahasto. Korkorahastoksi valitaan pitkän koron rahasto, joka on lyhyen koron rahastoja hieman riskisempi. Pitkän koron rahastoista valinta kohdistuu valtion lainoihin varansa sijoittavaan rahastoon, joka on historian saatossa ollut vastaavia yrityslainoihin sijoituksensa tekeviä rahastoja vähäriskisempi. Tämä johtuu siitä, että valtiot ovat lähtökohtaisesti ikuisia, toisin kuin yritykset, joihin liittyy aina konkurssiriski.

Sijoitusrahastojen avulla on mahdollista luoda omaisuuslajien sisällä vahvaa hajautusta, joka tietenkin pienentää riskiä. Osakkeisiin sijoituksensa kohdistaviksi rahastoiksi valitaan koko maailman kattava rahasto. Lisäksi rahastojen tulee suunnata sijoituksensa suuriin yhtiöihin eri toimialoilta. Rahastojen avulla näin laaja maantieteellinen- ja toimialakohtainen hajautus osakkeisiin on mahdollista tehdä jopa vain yhdellä rahastolla. Korkorahastoksi valitaan parhaan luottoluokituksen saaneisiin pääasiassa euroalueen valtioihin varansa sijoittava rahasto. Näillä seikoilla pyritään totta kai pienentämään sijoitusten riskiä, mutta kuitenkin tuotosta liikaa tinkimättä.

Toimeksiantaja toivoo rahastosijoittamisen olevan heille vaivatonta sekä sellaista, että se ei vie liian paljon aikaa tai resursseja. Tästä syystä valittujen rahastojen tulee olla sellaisia, että sijoittaminen niihin onnistuu kuukausisäästösopimuksen kautta. Tällöin riittää käytännössä kerran vuodessa tehtävä salkun tasapainotus ja mahdollisesti sijoitettavan kuukausittaisen euromääräisen summan muokkaaminen. Lisäksi rahastoja ei saa olla liikaa, jotta halutesaan niiden seuraaminen ei ole toimeksiantajalle liian työlästä. Uskon, että riittävä hajautus toimeksiantajan riskiprofiiliin nähden on mahdollista saada kahdella sijoitusrahastolla ja tällöin tarvittaessa niiden seuraaminen säilyy vielä riittävän helppona.

7 Nordean ja Nordnetin valitut rahastot

Edellisen kappaleen perustelujen pohjalta rahastoiksi valikoitui Nordean puolelta yksi valtioiden liikkeelle laskemiin joukkolainoihin varansa sijoittava korkorahasto sekä koko maailman kattava osakkeisiin sijoittava indeksirahasto. Palveluntarjoaja Nordnetin sijoitusrahastoista kriteerit täyttivät kaksi ETF-rahastoa, joista toinen sijoittaa varansa euroalueen valtioiden

liikkeelle laskemiin joukkolainoihin ja toinen koko maailman hajautuksen käsittäviin osakkeisiin. Yrityksen sijoittaessa ETF-rahastoihin on hyvä huomioida, että silloin siltä vaaditaan LEI-tunnus. Tämä vaatimus koskee osakkeita ja ETF-rahastoja, eli käytännössä pörssissä listattuja arvopapereita. Sijoitettaessa perinteisiin rahastoihin tätä vaadetta ei ole. LEI-tunnus tulee päivittää vuosittain ja sen voi hakea Patentti ja rekisterihallituksen verkkosivuilta tai muilta Internetistä löytyviltä toimijoilta. (Nordnet.) Alla olevat taulukot 9 ja 10 kertovat valittujen rahastojen nimet sekä niiden perustiedot.

Nordean rahastot	
<p>Sijoitusrahasto Nordea Valtionlaina AAA I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hallinnointikulut • Riski-tuottoprofiili • Morningstar tähdet 	<p>Pitkän koron rahasto</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,25% ▪ 3 ▪ 3
<p>Nordea Maailma Passiivinen I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hallinnointikulut • Riski-tuottoprofiili • Morningstar tähdet 	<p>Osakkeisiin sijoittava indeksirahasto</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,40% ▪ 6 ▪ 4

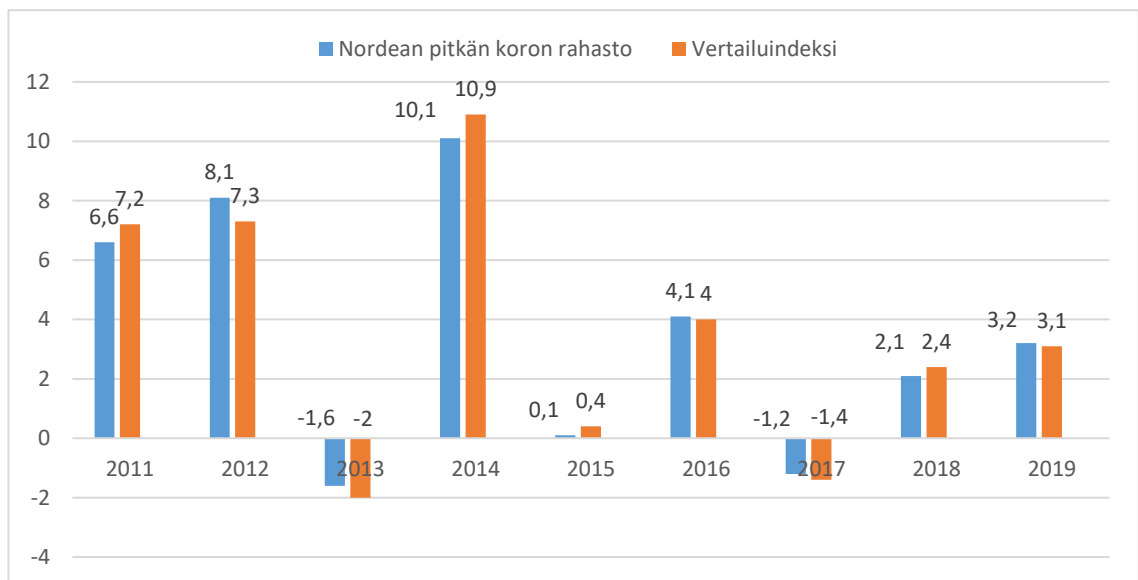
Taulukko 9: Nordean valitut rahastot.

Nordnetin rahastot	
<p>Xtrackers 2 Eurozone Government Bond UCITS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hallinnointikulut • Riski-tuottoprofiili • Morningstar tähdet 	<p>Pitkän koron rahasto (ETF)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,15% ▪ 3 ▪ 4
<p>Xtrackers MSCI AC World UCITS ETF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hallinnointikulut • Riski-tuottoprofiili • Morningstar tähdet 	<p>Osakkeisiin sijoittava indeksirahasto (ETF)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 0,40% ▪ 6 ▪ 4

Taulukko 10: Nordnetin valitut rahastot.

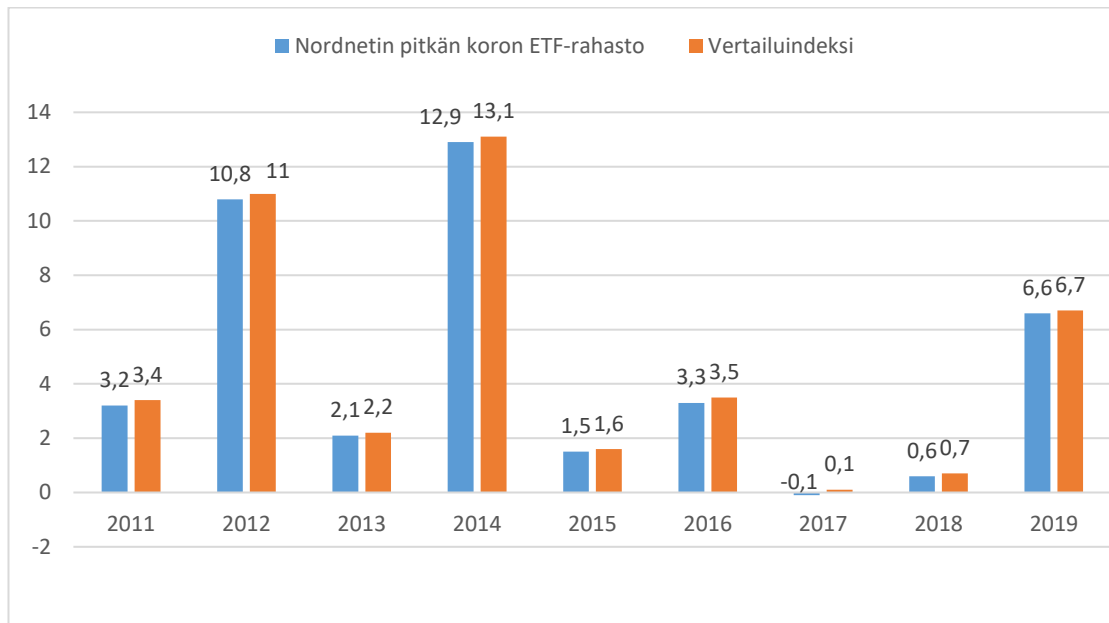
7.1 Pitkän koron rahastojen vertailu

Tarkastellaan ja vertaillaan ensin sekä Nordean että Nordnetin pitkän koron rahastoja keskenään. Nordnetin rahasto sijoittaa varansa pelkästään euroalueen valtioiden liikkeelle laske-miin joukkolainoihin, joista Ranskan, Italian, Saksan ja Espanjan liikkeelle laskemat lainat ovat suurimmat sijoitukset. Nordean rahasto puolestaan sijoittaa varansa korkeimman luotto-luokituksen saaneiden valtioiden, jotka ovat pääasiassa Euroopan valtioita, liikkeelle laske-miin joukkolainoihin. Suurimmat sijoitukset ovat Saksan, Alankomaiden, Norjan ja Kanadan joukkolainoissa. Nordean pitkän koron rahasto on aktiivisesti hallinnoitu, mutta jäljittelee kuitenkin kohtuullisen tarkasti vertailuindeksiään, kuten alla olevasta taulukosta 11 havai-taan. Taulukossa tuotot on ilmoitettu prosentteina.

Taulukko 11: Nordean pitkän koron rahaston tuotto suhteessa sen vertailuindeksiin (Nordea).

Nordnetin pitkän koron rahasto on passiivisesti hallinnoitu ja näin ollen sen tuottoero vertai-luindeksiin on vielä pienempi kuin Nordean vastaavalla rahastolla. Tämä havainnollistuu alla olevassa taulukossa 12, jossa tuotot on ilmoitettu prosentteina.

Taulukko 12: Nordnetin pitkän koron ETF-rahaston tuottoero vertailuindeksiin nähden (Nordnet).

Tutkittaessa kummankin palveluntarjoajan tuottoja kohtuullisen pitkällä, eli yhdeksän vuoden periodilla huomataan, että Nordnetin ETF-rahasto on päihittänyt Nordean vastaavan pitkän koron rahaston kuutena vuotena yhdeksästä. Vastaavasti Nordean rahaston tuotto on ollut Nordnetin vastaavaa parempi kolmena vuotena yhdeksästä. Alla olevassa taulukossa 13 on laskettu kummankin rahaston 9 vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto sekä keskihajonta, eli riski.

Sijoituskohte	Tuotto (%)	Keskihajonta (%)
Sijoitusrahasto Nordea Valtionlaina AAA I (Nordea)	3,50	3,89
Xtrackers 2 Eurozone Government Bond UCITS (Nordnet)	4,66	4,50

Taulukko 13: Nordean ja Nordnetin pitkän koron rahastojen tuotto ja keskihajonta.

Taulukosta havaitaan, että valitun Nordnetin rahaston tuotto on ollut keskimäärin suurempi kuin Nordean vastaavalla sijoitusrahastolla. Toisaalta tuoton keskihajonnalla kuvattavaa riskiä on ollut myös Nordnetin rahastolla enemmän. Tämä kertoo mielestäni siitä, että valitun Nordnetin ETF-rahasto käyttää riskillisempien valtioiden joukkolainoja. Näistä voisi mainita esimerkiksi Italian ja Espanjan, joiden talous on ollut huonolla tolalla käytännössä koko 2010-luvun ajan. Nordean rahasto puolestaan käyttää vain korkeimman luottoluokituksen saaneiden valtioiden joukkolainoja, jolloin myös riski pienenee.

Nordnetin tarjoaman rahaston kulut ovat hieman pienemmät kuin Nordean pitkän koron rahastolla. On kuitenkin hyvä huomioida, että molempien rahastojen kulut ovat erittäin maltilliset. Riski-tuottoprofiili on kummankin palveluntarjoajan rahastolla kolme, joten sen mittarin pohjalta ei eroja rahastojen välille saada. Jokaisen rahaston avaintietoositteestä tulee käydä ilmi rahaston riski-tuottoprofiili, ja se tulee esittää seitsenportaisella asteikolla. Asteikko kuvaa rahaston arvonvaihtelua viiden viimeisimmän vuoden ajalta. Mitä suurempi numero, sitä suurempi tuoton mahdollisuus, mutta samalla myös suurempi riski. (Simola 2015.)

Eri rahastojen riskeistä saa havainnollistavaa tietoa Morningstarin listauksista. Se laittaa rahastoja paremmuusjärjestykseen tähtiluokituksen avulla. Morningstar antaa tähtiä asteikolla yhdestä viiteen. Rahaston tuotto ja kulut sekä riski otetaan huomioon tähtiä jaettaessa. Näin ollen, mikäli rahasto on saanut esimerkiksi viisi tähteä, arvioidaan sen tuotto hyväksi riskiin nähden. (Simola 2015.) Edelleen vertailtaessa Nordean ja Nordnetin pitkän koron rahastoja huomataan, että Morningstarin antama tähtiluokitus on pykälää parempi Nordnetin rahastolla vertailtaessa Nordean vastaavaan.

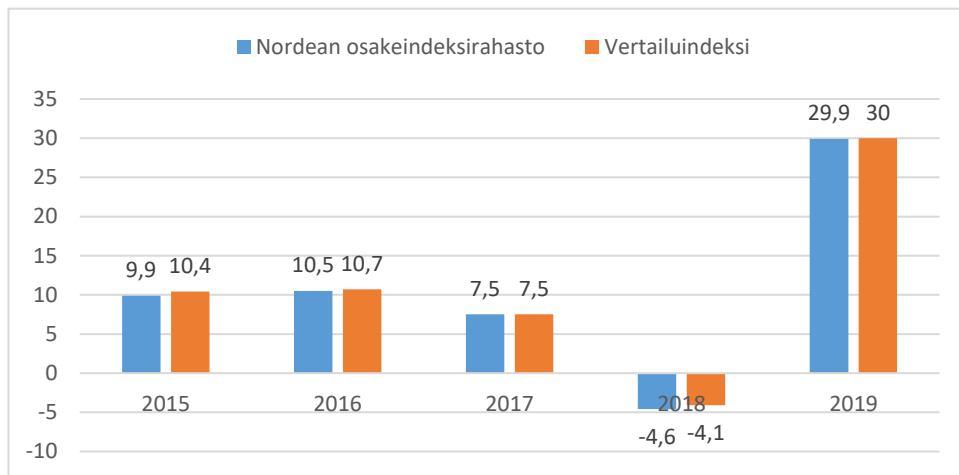
Tehdyn vertailun pohjalta pitkän koron rahastojen välillä suosittelen toimeksiantajalle Nordean tarjoamaa rahastoa. Vaikka sen tarjoama tuotto viimeisen yhdeksän vuoden aikana on ollut Nordnetin vastaavaa hieman pienempi, on sen sisältämä riski myös matalampi, joka tukee toimeksiantajan riskinsietokykyä paremmin. Erityisesti nykyisen kaltainen epävarma markkinatilanne, jossa valtiot velkaantuvat entisestään ei puolla Nordnetin ETF-rahaston sisältämien valtioiden tilannetta. Sen sijaan Nordean rahasto kertoo avaintietoositteessään sijoittavansa varansa pääasiassa vain korkeimman luottoluokituksen saaneiden valtioiden joukkolainoihin. Mielestäni se pienentää riskiä huomattavasti, vaikka sitten tuotosta voisikin jonkin verran joutua tinkimään.

7.2 Osakkeisiin sijoittavien rahastojen vertailu

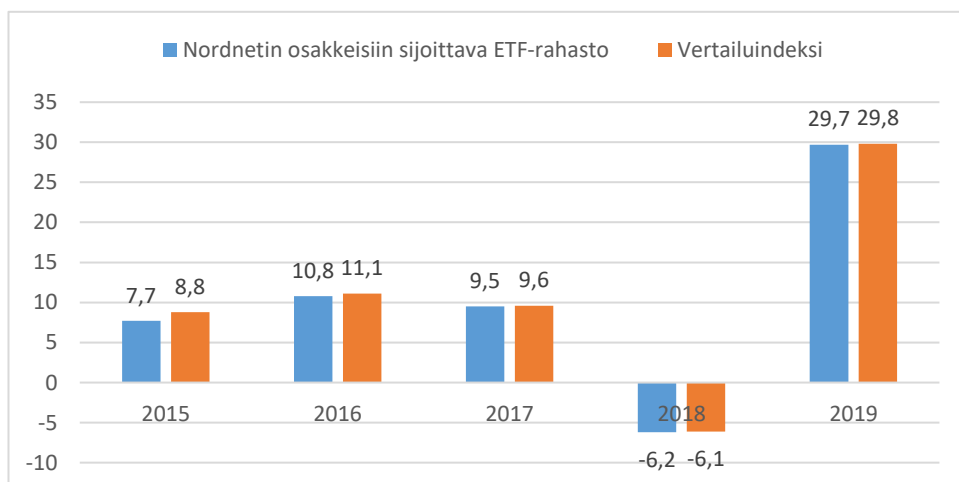
Tarkasteltaessa Nordean ja Nordnetin osakkeisiin sijoittavien rahastojen perustietoja huomataan, että kulut, riski-tuottoprofiili sekä Morningstarin antama tähtiluokitus ovat tismalleen samat kummankin palveluntarjoajan rahastolla. Kumpikin rahasto käsittää maailmanlaajuisen hajautuksen suuriin ja keskisuuriin yrityksiin, joista Yhdysvaltojen markkina on ehdottomasti suurimmalla painolla edustettuna sekä Nordean että Nordnetin rahastossa. Se on

ymmärrettävää, sillä Yhdysvaltojen markkinan arvo koko maailman markkinasta on yli puolet. Nordean rahastossa Yhdysvaltojen markkinan painotus on 65,63 prosenttia ja Nordnetin tarjoamalla rahastolla hieman vähemmän, eli 57,62 prosenttia. Mukaan mahtuu kuitenkin myös muun muassa Eurooppa, Japani sekä kehittyvät markkinat, joihin lukeutuu muun muassa Kiina ja Venäjä. Näin ollen koko maailman kattava hajautus saadaan kummankin palveluntarjoajan kanssa hoidettua kätevästi yhdellä rahastolla.

Molemmat vertailtavat rahastot ovat passiivisesti hallinnoituja ja näin ollen pyrkivät seuraamaan mahdollisimman tarkasti vertailuindeksiään. Kuten alla olevat taulukot 14 ja 15 havainnollistavat, kumpikin rahasto pystyy mukailemaan kohdeindeksiään varsin tarkasti. Taulukoiden luvut ovat vuotuisia tuottoja prosentteina.

Taulukko 14: Nordean osakeindeksirahaston tuotto suhteessa vertailuindeksiin (Nordea).

Taulukko 15: Nordnetin osakkeisiin sijoittavan ETF-rahaston tuoton ero vertailuindeksiinsä nähden (Nordnet).

Morningstarin tähtiluokitus on molempien palveluntarjoajien valituilla rahastoilla 4. Kummankin rahaston riski-tuottoprofiili asettuu seitsenportaisella asteikolla lukemaan kuusi, joten näiden avulla ei eroja rahastojen välille saada. Riski-tuottoprofiilista on hyvä huomioida, että osakesijoitukseen liittyy suurempi riski kuin korkosijoitukseen, mutta samalla myös tuotto-odotus kasvaa. Sekä Nordean että Nordnetin valittujen osakkeisiin varansa sijoittavien sijoitusrahastojen rahastoesitteistä ilmenee, että sijoitukseen liittyy riski yleisen taloudellisen kehityksen muutoksesta sekä erityisten tapahtumien, kuten poliittisten muutosten seurauksena. Alla oleva taulukko 16 osoittaa valittujen osakkeisiin sijoittavien rahastojen keskimääräisen vuotuisen tuoton ja keskihajonnan, eli riskin. Aikajänteenä on käytetty viiden viimeisimmän vuoden periodia.

Sijoituskohte	Tuotto (%)	Keskihajonta (%)
Nordea Maailma Passiivinen I (Nordea)	10,60	11,13
Xtrackers MSCI AC World UCITS ETF (Nordnet)	10,30	11,46

Taulukko 16: Nordean ja Nordnetin osakkeisiin sijoittavien indeksirahastojen keskimääräinen tuotto ja keskihajonta.

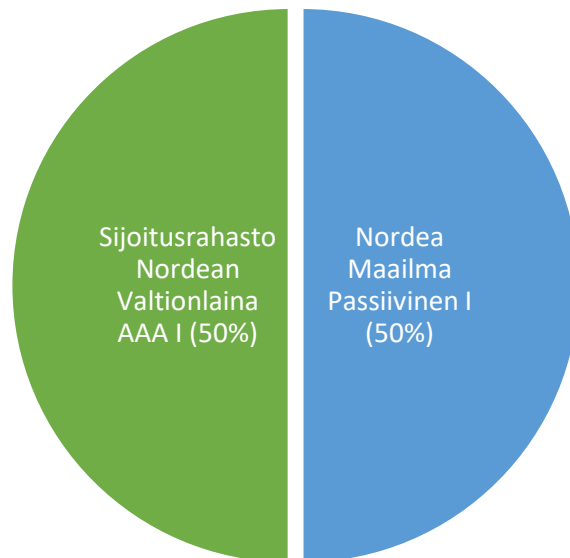
Taulukosta havaitaan, että erot ovat hyvin pieniä sekä tuotossa että keskihajonnassa. Mielestäni se kertoo kummankin rahaston hyvin saman tyyppisestä hajautuksesta ja sijoituspolitiikasta. Pienet erot syntyvät käytännössä rahastojen eri vertailuindekseistä. Uskon kuitenkin, että riskimielessä Nordnetin tarjoama rahasto olisi pitkällä aikavälillä hieman riskittömämpi, johtuen sen tarjoamasta hieman tasaisemmasta maantieteellisestä hajautuksesta.

Tehtyjen havaintojen perusteella osakkeisiin sijoittavien rahastojen vertailussa ei suuria eroja synny, joten käytännössä voi sanoa, että kumpikin sijoitusrahasto olisi yhtä hyvä vaihtoehto toimeksiantajalle. Tällöin vaakakupissa painaa se, että pitkän koron rahastoista valittiin Nordean tarjoama vaihtoehto, jolloin on järkevää valita osakkeisiin varansa sijoittavista vaihtoehtoista myös Nordean rahasto. Tämä siksi, että toimeksiantajan toiveena oli sijoitusten vaihtavuus. Jos rahastot ovat samalta palveluntarjoajalta, on niihin sijoittaminen sekä niiden seuraaminen huomattavasti helpompaa. Myös ETF-rahastoihin sijoitettaessa yritykseltä

vaadittava LEI-tunnus mutkistaisi sijoitustoimintaa jonkin verran, joka puoltaa Nordean perinteisiä rahastoja entisestään.

8 Sijoitussuunnitelma

Huomioiden toimeksiantajayrityksen riskinsietokyky sekä sijoitushorisontti ehdotan, että 50 prosenttia sijoitukseen laitettavista varoista sijoitetaan Nordean tarjoamaan osakeindeksirahastoon, Nordea Maailma Passiivinen I. Toinen 50 prosenttia sijoitettavista varoista kohdistetaan pitkän koron valtion joukkolainoihin sijoittavaan rahastoon, Sijoitusrahasto Nordean Valtionlaina AAA I. Alla oleva kuvio 6 havainnollistaa vielä varojen jakautumisen sijoituskohteiden välillä.

Kuvio 6: Sijoitettavien varojen jakautuminen rahastojen välillä.

Ehdotan, että toimeksiantajayrityksen omistajat tilinpäätöksen yhteydessä maksavat itselleen osinkoa omien tarpeidensa mukaan. Tämä tukee heidän nykyistä osingonjakopolitiikkaansa. Toki suosittelen nostamaan osinkoa vain 8 prosentin sisällä olevan nettovarallisuuden verran. Tällöin vältetään liiallisilta veroilta ja rahaa jää enemmän sijoituksiin. Näin myös tavoitteen mukainen nettovarallisuuden kasvu mahdollistuu paremmin. Edellyttäen tietenkin sen, että sijoitukset tuottavat jotakin.

Osingonjaon jälkeen yrityksen omistajat tutkivat yhtiön kassaa ja jättävät sinne yhden kuukauden menoja vastaavan summan. Jäljelle jääneet rahat jaetaan kuukausittaisiksi tasasummiksi tehtäviksi sijoituksiksi seuraavan vuoden ajalle. Näin saadaan sijoituksille ajallinen

hajautus, joka pienentää riskiä siitä, että sijoituksia ei tule tehneeksi pelkästään hintojen ollessa korkeimmillaan. Ajallista hajautusta puoltaa myös koronapandemian aikaan saama epävarma markkinatilanne, jossa erityisesti osakkeiden hinnat ovat nousseet kohtuullisen korkealle huolimatta siitä, että monen yrityksen tulevaisuuden näkymiä on hyvin vaikea ennustaa. Ja niin kuin edellä mainittiin, puolet sijoitettavista varoista laitetaan Nordean koko maailman kattavaan osakeindeksirahastoon ja puolet Nordean pitkän koron valtionlainoihin sijoittavaan rahastoon.

Teorian mukaan yrityksen kassassa olisi hyvä pitää ainakin kahden kuukauden menoja vastaava summa yllättäviä muutoksia varten. Uskon kuitenkin toimeksiantajalle riittävän vain yhden kuukauden menoja vastaavan summan. Perustuen siihen, että sijoituksille tehdään ajallinen hajautus eikä kaikkia laiteta kerralla kiinni sijoituksiin. Tällöin, mikäli tarvetta ilmenee, on kuukausittaisen sijoitusten tekeminen mahdollista keskeyttää ja näin rahat ovat nopeasti yrityksen käytettävissä. Lisäksi omistajat kertovat seuraavansa tarkasti yrityksensä kassan tilannetta, jolloin he pystyvät havaitsemaan mahdolliset muutokset heti, mikäli niitä ilmenee. Toimeksiantajayrityksen omistajien kertoma hyvin vakaa ja tasainen kuukausittainen kassavirta on kolmas seikka, joka puoltaa vain yhden kuukauden menoja vastaavaa puskuria yhtiön pankkitilillä.

Koska toimeksiantajayrityksen pankkipalvelut ovat valmiiksi Nordeassa, onnistuu sijoituksen aloittaminen sekä kuukausisäästösopimuksen tekeminen itsenäisesti verkkopankissa. Mikäli ongelmia ilmenee, apua on mahdollista saada Nordean asiakaspalvelusta. Mitään etuja Nordea ei tarjoa heidän kauttaan tehtävistä rahastosijoituksista, mutta toki sijoitusten aloittaminen sekä niiden seuraaminen ovat helpompaa valmiiksi tutussa pankissa. Myös aikanaan eteen tulevat rahastosijoitusten myyntitoimeksiannot kannattaa toteuttaa itse verkkopankissa, sillä tällöin välttyy yhden prosentin suuruiselta välityspalkkiolta, jonka Nordea veloittaa konttorissa tehdyistä toimeksiannoista.

Toimeksiantajayritys sijoittaa rahastoihin likvidejä varojaan ja ei ole aivan täysin tarkkaa tietoa siitä, kuinka pitkäaikaisia sijoitukset lopulta ovat. Lisäksi sijoitustoiminta ei kuulu heidän varsinaiseen liiketoimintaansa. Näistä syistä suosittelen yhtiön rahastosijoitusten merkitsemistä taseeseen rahoitusomaisuuteen. Tällöin rahastosijoituksista saatu mahdollinen myyntivoitto näkyy tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja toinen skenaario, jossa myynnistä syntyy tappiota, tulee tuloslaskelman rahoituskuluihin. Veroja rahastosijoituksista yritys maksaa tämän hetken osakeyhtiön tuloverotuksen mukaisesti 20 prosenttia myyntivoitosta, mikäli sitä sijoituksista syntyy. Täytyy kuitenkin muistaa, että tulovero ei välttämättä tulevaisuudessa pysy samansuuruisena. Mahdolliset tappiot voi verotuksessa vähentää yrityksen muista tuloista.

Vuoden päästä ensimmäisistä sijoituksista tulee yrityksellä eteen uusi tilinpäätös. Taas yhtiö maksaa osinkoa omistajilleen heidän omien tarpeidensa mukaisesti, suosituksena kuitenkin edelleen osingon pysyminen 8 prosentin sisällä yrityksen nettovarallisuudesta. Tämän jälkeen tutkitaan yrityksen kassan tilannetta ja jätetään sinne yhden kuukauden menoja vastaava summa. Loput jaetaan seuraavan vuoden periodille kuukausittaisiksi tasasummiksi ja sijoitetaan valittuihin rahastoihin. Käytetään siis edelleen ajallista hajauttamista.

Toisen vuoden sijoituspäätöksiä tehtäessä tulee huomioida, miten rahastot ovat kehittyneet. Kun lasketaan kuukausittaiset tasasumat sekä korko- että osakerahastoon tehtäville sijoituksille, tulee ottaa huomioon salkun tasapainotus. Tämä siksi, että toimeksiantajan riskinsietokykyä määritettäessä olemme tulleet siihen tulokseen, että sijoitettavista varoista 50 prosenttia osakkeissa ja 50 prosenttia pitkissä koroissa on sopiva suhde. Katsottaessa toisena vuotena rahastojen kehitystä on voitu tulla tilanteeseen, jossa painotus on vaihtunut ja tämän takia se tulee palauttaa alkuperäisen suunnitelman mukaiseen painoon. Alla on tehty esimerkki salkun tasapainottamisesta, jossa on käytetty myös ajallista hajauttamista.

Ensimmäisenä vuonna sijoitetaan 60 000€

- Pitkän koron rahastoon $30\,000\text{€}/12 = 2\,500\text{€}$ per kuukausi
- Osakerahastoon $30\,000\text{€}/12 = 2\,500\text{€}$ per kuukausi

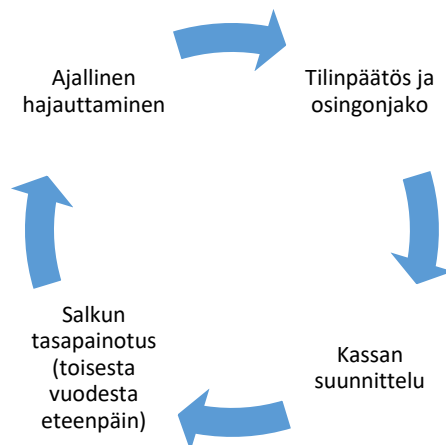
Seuraavan vuoden rahastojen kehitys

- Pitkän koron rahasto 31 000€
- Osakerahasto 34 000€

Seuraavana vuonna sijoitetaan uudelleen 60 000€ tehden ensiksi salkun tasapainotus

- Halutaan siis tehdä $34\,000\text{€}-30\,000\text{€} = 3\,000\text{€}$ (rahastojen kehityksen ero) enemmän sijoituksia vuodessa pitkän koron rahastoon
 - Pitkän koron rahastoon $31\,500\text{€}/12 = 2\,625\text{€}$ per kuukausi
 - Osakerahastoon $28\,500\text{€}/12 = 2\,375\text{€}$ per kuukausi

Yllä olevan esimerkin mukaisesti sijoitussalkkua tasapainotetaan joka vuosi uudelleen. Alla olevassa kuviossa 7 taas on havainnollistettu toimeksiantajan sijoitusprosessi.

Kuvio 7: Toimeksiantajayrityksen sijoitusprosessi.

Kuvion mukaista sijoitusprosessia toistetaan viiden vuoden ajan. Tämän jälkeen ehdotan, että pitkän koron rahaston painotus sijoitussalkussa olisi edelleen 50 prosenttia, mutta osakkeisiin sijoittavan indeksirahaston painotusta pudotetaan aina 10 prosenttia vuodessa siirtäen varoja samalla lyhyen koron rahastoon. Tällä otetaan huomioon toimeksiantajan määrittämä 10 vuoden sijoitushorisontti. Osakkeisiin sijoittavan indeksirahaston painotuksen pienentämistä tehdään siksi, että osakkeiden heilunta voi olla kovinkin suurta ja huonolla tuurilla, kun rahastot tulisi realisoida voivat osakkeet olla juuri sinä vuonna laskeneet esimerkiksi 50 prosenttia. Tätä riskiä halutaan välttää. Alla olevassa taulukossa 17 havainnollistetaan painotuksen siirtäminen pois osakkeisiin sijoittavasta rahastosta.

	Osakkeisiin sijoittavan rahaston painotus (%)	Pitkän koron rahaston painotus (%)	Lyhyen koron rahaston painotus (%)
Vuosi 5	50	50	0
Vuosi 6	40	50	10
Vuosi 7	30	50	20
Vuosi 8	20	50	30
Vuosi 9	10	50	40
Vuosi 10	0	50	50

Taulukko 17: Rahastojen painotus sijoitussalkussa sijoitushorisontin viitenä viimeisenä vuotena.

9 Pohdintaa

Sijoitussuunnitelman laatiminen on ehdottoman tärkeä osa erityisesti riskien hallinnan näkökulmasta. Kaikilta riskeiltä ei kuitenkaan pysty suojautumaan. Hyvällä ja huolellisella suunnitelmalla sen sijaan pyritään välttymään karikoilta, joita mahdollisesti muuten huonommalla valmistautumisella eteen tulisi. Laaditussa sijoitussuunnitelmassa on myös hyvä yrittää kurinalaisesti pysyä. Täytyy kuitenkin muistaa, että moni asia voi muuttua sijoitushorisontin aikana sijoittavan yrityksen toiminnassa, sijoittavan yrityksen omistajien henkilökohtaisessa elämässä tai vain yleisessä sijoitustoimintaa ohjaavassa markkinaympäristössä. Tällöin pitää olla valmis myös muuttamaan suunnitelmaa tilanteen niin vaatiessa.

Opinnäytetyöni sijoitussuunnitelmassa kerrotaan, että 10 vuoden sijoitussuunnitelman puolella välissä tulisi varoja kohdistaa lyhyen koron rahastoon, josta ei kuitenkaan ole esimerkki-rahastoa annettuna. Tämä johtuu siitä, että sijoituksia tähän tehtäisiin kohtuullisen pitkän ajan kuluttua, ja näin ollen on järkevämpää katsoa sopiva lyhyen koron rahasto vasta lähempänä itse sijoitusta siihen. Tällöin toimeksiantaja löytää sen hetkisen tarjonnan perusteella parhaan mahdollisen vaihtoehdon itselleen.

Mielestäni tavoitteeseen sijoitussuunnitelman osalta päästiin. Se, että saadaanko tällä kasvatettua yrityksen nettovarallisuutta, selviää vasta tulevaisuudessa, riippuen tietenkin valitun sijoitusstrategian onnistumisesta. Sijoitussuunnitelman osalta saatiin mielestäni rakennettua sellainen strategia, joka ottaa huomioon mahdollisimman tarkasti toimeksiantajayrityksen kokonaistilanteen, sisältäen tärkeimpänä sijoitushorisontin pituuden sekä yhtiön omistajien kuvaileman kykynsä sietää riskiä. Myös sijoitusten vaivattomuus oli yksi tärkeä teema, joka oli hyvin vahvasti esillä suunnitelmaa tehdessä. Toimeksiantajan on kuitenkin syytä muistaa, että kukin on lopulta itse vastuussa omien varojensa sijoituksista sekä tietenkin niiden muustakin käytöstä.

Opinnäytetyöstäni voisi tehdä jatko-osan toteutetun 10-vuotisen sijoitussuunnitelman lopussa. Siinä voitaisiin tutkia, miten suunnitelma on onnistunut sekä, millaisia mahdollisia virheitä suunnitelma on sisältänyt. Tällaisella tutkimuksella pystyttäisiin selvittämään, mitkä asiat ovat olleet sellaisia, jotka ovat vaikuttaneet suunnitelman onnistumiseen tai epäonnistumiseen, joita en ole opinnäytetyössäni pystynyt tai osannut kuitenkaan hahmottaa.

Opinnäytetyössä haasteena oli saada suunnitelmasta helposti ymmärrettävä toimeksiantajayrityksen omistajille, joilla ei juuri aikaisempaa tietoa rahastosijoittamisesta ollut. Pyrin argumentoimaan sijoitussuunnitelman jokaisen vaiheen mahdollisimman tarkasti. Lisäksi joihinkin kohtiin lisäksi vielä havainnollistavan esimerkin perustelun tueksi. Tällä tavoin mielestäni suunnitelmasta tuli riittävän ymmärrettävä myös sellaiselle, jolle aihe on entuudestaan vieras. Opinnäytetyön kirjallisen osion lisäksi kävin toimeksiantajan kanssa kasvotusten läpi

useaan kertaan sekä teoriaa että käytännön osuutta, jotta minkäänlaisia epäselvyyksiä suunnitelman ja valittujen ratkaisujen osalta ei jäisi.

Sijoitustoiminta oli itselle hyvin kiinnostavaa jo ennen opinnäytetyöprosessin alkua, joten aiheen kanssa työskentely on ollut mielekästä koko prosessin ajan. Erityisen paljon opinnäytetyön aikana olen oppinut sijoittamisen riskeistä sekä siitä, miten sijoitusten riskiä voidaan pienentää erilaisten hajauttamisten keinoin kohtuullisen yksinkertaisesti. Opin myös, kuinka tärkeää on ymmärtää jokaisen sijoituspäätöksiä tekevän sijoittajan kokonaistilanne sijoitusmuotoja valittaessa. Vain sillä tavalla voidaan löytää paras ratkaisu kullekin sijoittajalle yksilöllisesti. Jonkun sijoitusalan ammattilaisen haastattelu olisi voinut tuoda opinnäytetyöhöni lisämaustetta ja uutta näkökulmaa. Se olisi varmasti tuonut teorian tueksi aitoa käytännön aspektia- sekä kokemusta sijoittamisesta ja tukenut sitä kautta myös omaa oppimistani.

Eettisestä näkökulmasta mielestäni opinnäytetyöstä sain muodostettua sellaisen, että toimeksiantajayrityksen tunnistamattomuus säilyy. Lisäksi eettiseen tarkasteluun voisi lisätä sen, että opinnäytetyöni tuotos, eli sijoitussuunnitelma, on tehty aidosti sillä mentaliteetilla, että se pyrkii saavuttamaan toimeksiantajalle parhaan mahdollisen tuoton valituilla sijoitustuotteilla. Korostaen kuitenkin sitä, että yhtiön omistajien riskinsietokyky on huomioitu hyvin tarkasti sekä valittujen rahastojen- että sijoitussuunnitelman osalta. Tällä tavalla toimeksiantajayrityksen omistajien tulisi saada nukuttua yönsä rauhassa ilman, että tehtyjä sijoituksia joutuisi murehtimaan.

Lähteet

Painetut

- Elo, H. & Saarhelo, J. 2018. Osakesijoittajan maailmanvalloitus. Helsinki: Alma Talent.
- Erola, M. 2012. Paras sijoitus: itsepuolustusopas sijoittajille. Helsinki: Talentum.
- Fasoulas, E., Manninen, P. & Niiranen, V. 2019. Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu. Helsinki: Alma Talent.
- Kaartinen, A. & Pomell, P. 2012. ETF. Avain monipuoliseen sijoittamiseen. Helsinki: Talentum.
- Kallunki, J-P., Martikainen, M. & Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittaminen. Helsinki: Alma Talent.
- Kauppila, K., Puttonen, V. & Repo, E. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: Alma Talent.
- Madhavan, A. 2016. Exchange-traded funds and the new dynamics on investing. New York: Oxford University Press.
- Mäkinen, L. 2014. Yrityksen kassasuunnittelu. Helsinki: Suomen Yrityskirjat Oy.
- Oksaharju, J. 2013. Hajauta tai hajoa. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Siikavuo, J. 2016. Talous haltuun pk-yrityksessä. Helsinki: Kauppakamari.
- Sjögren, M. & Hikipää, I. 2014. Vaurastumisen reseptit: Oma talous haltuun. Helsinki: Kauppakamari.
- Tikka, M., Nykky, U., Virtanen, P., Heiniö, S. & Linnanvirta, R. 2014. Rahoitusinstrumentit - yrityksen kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.
- Vilkkumaa, M. 2014. Yrityksen osinko-opas. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Sähköiset

Hirn, M. 2007. Sijoitusrahastosijoitukset kirjanpidossa. Tilisanomat. Viitattu 30.7.2020. <https://tilisanomat.fi/yleiset/sijoitusrahastosijoitukset-kirjanpidossa>

Kinnunen, A. 2017. Kassan merkitys liiketoiminnassa. Talousverkko. Viitattu 16.7.2020. <https://www.talousverkko.fi/kassan-merkitys-liiketoiminnassa/>

Nordea. Rahastot nyt. Viitattu 19.8.2020. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/rahastot-nyt.html>

Nordnet. ETF-rahastot ja ETF-sijoittaminen. Viitattu 19.8.2020. <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/etf>

Nordnet. Yrityksen sijoitukset. Viitattu 13.8.2020. <https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/yrityksen-sijoitukset>

Pankkiasiat. Korkoriski. Viitattu 28.7.2020. <https://pankkiasiat.fi/korkoriski>

Pankkiasiat. Markkinariski. Viitattu 28.7.2020. <https://pankkiasiat.fi/markkinariski>

Pankkiasiat. Raaka-aineriski. Viitattu 28.7.2020. <https://pankkiasiat.fi/raaka-aineriski>

Pankkiasiat. Riski. Viitattu 28.7.2020. <https://pankkiasiat.fi/riski>

Pankkiasiat. Valuuttariski. Viitattu 28.7.2020. <https://pankkiasiat.fi/valuuttariski>

Pankkiasiat. Vastapuoliriski. Viitattu 1.8.2020. <https://pankkiasiat.fi/vastapuoliriski>

Tuloverolaki. 30.12.1992/1535. Viitattu 14.7.2020. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#O3L2P33b>

Saastamoinen, M., Vähä, T., Ypyä, J., Alahuhta, M. & Päätaalo, K. 2018. Toiminnallisen opin- näytetyön oppimiskokemukset. Viitattu 18.6.2020. <http://www.oamk.fi/epooki/2018/toiminnallinen-opinnaytetyo/>

Simola, U. 2015. Riskimittari on hyödyllinen apuri. Viitattu 11.8.2020. <https://www.taloustaito.fi/Rahat/Riskimittari-on-hyodyllinen-apuri/#d15740bf>

Valtiovarainministeriö. 2020. Ansiotulojen verotus. Viitattu 13.7.2020. <https://vm.fi/verotus/henkiloverotus/ansiotulojen-verotus>

Vero. 2019. Valtion tuloveroasteikko 2020. Viitattu 13.7.2020. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48846/valtios-tuloveroasteikko-2020/>

Vero. 2020. Osakeyhtiön tuloverotus. Viitattu 17.8.2020. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskuunta/verovuosi-2020/>

Vero. 2020. Sijoitukset. Viitattu 14.7.2020. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/>

Kuviot

Kuvio 1: Osinkojen verotus havainnollistavan kuvion muodossa.	8
Kuvio 2: Eri sijoituskohteiden tuoton ja riskin suhde (Kauppila ym. 2020, 40).	13
Kuvio 3: Osakkeiden ja korkosijoitusten arvon kehitys pitkällä aikavälillä (Kauppila ym. 2020, 116).	15
Kuvio 4: Tuoton vaihtelu eri kulurakenteilla (Elo ym. 2018, 40).	16
Kuvio 5: Markkinatilanteen kehitys eri tunnetiloilla katsasteltuna (Sjögren ym. 2014, 152). .	23
Kuvio 6: Sijoitettavien varojen jakautuminen rahastojen välillä.	36
Kuvio 7: Toimeksiantajayrityksen sijoitusprosessi.	39

Taulukot

Taulukko 1: Pääomatulon veroprosentit vuonna 2020 (Vero.fi).	9
Taulukko 2: Valtion tuloveroasteikko 2020 (Vero.fi).	10
Taulukko 3: Osinkojen verotus -esimerkin lukuja.	11
Taulukko 4: Yhdysvaltojen rahoitusmarkkinoilla olevien eri sijoituskohteiden vuosituotto sekä tuoton keskihajonta vuosina 1926-2000 (Kallunki ym. 2019, 20).	14
Taulukko 5: Esimerkkejä erilaisista osakeindekseistä (Elo ym. 2018, 57).	20
Taulukko 6: ETF- ja perinteisen rahaston edut ja heikkoudet (Kaartinen ym. 2012, 16).	21
Taulukko 7: Kassavirtalaskelman perusrakenne (Mäkinen 2014, 44).	24
Taulukko 8: Instrumentit hajauttamiseen omaisuuslajien välillä (Oksaharju 2013, 73).	26
Taulukko 9: Nordean valitut rahastot.	30
Taulukko 10: Nordnetin valitut rahastot.	30
Taulukko 11: Nordean pitkän koron rahaston tuotto suhteessa sen vertailuindeksiin (Nordea).	31
Taulukko 12: Nordnetin pitkän koron ETF-rahaston tuottoero vertailuindeksiin nähden (Nordnet).	32
Taulukko 13: Nordean ja Nordnetin pitkän koron rahastojen tuotto ja keskihajonta.	32
Taulukko 14: Nordean osakeindeksirahaston tuotto suhteessa vertailuindeksiin (Nordea). ...	34
Taulukko 15: Nordnetin osakkeisiin sijoittavan ETF-rahaston tuoton ero vertailuindeksiinsä nähden (Nordnet).	34
Taulukko 16: Nordean ja Nordnetin osakkeisiin sijoittavien indeksirahastojen keskimääräinen tuotto ja keskihajonta.	35
Taulukko 17: Rahastojen painotus sijoitussalkussa sijoitushorisontin viitenä viimeisenä vuotena.	39